БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ҚИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

45-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 3 (12.356)

Жума, 4 январь 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети «Ўзбекистон колхоз ва совхозларида пахта етиштириш соҳасида етти йиллик план топшириқларини бажариш тадбирлари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилмоқ учун 1963 йил февраль ойининг биринчи ўн кунлигида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумини чақиришга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетларига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бошқармаси ва уларнинг жойлардаги органларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумининг очилишигача 1963 йил ҳосили учун зарур бўлган кузги-қишки тадбирларни ўтказишни асосан тугаллаш, қишлоқ хўжалик экинлари экишни юксак агротехника даражасида ўз вақтида ўтказишга мустаҳкам замин яратиш учун ҳамма чораларни кўриш вазифасини юклади.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИНИНГ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

Шу кунларда бутун партия, бутун халқ ва давлат органлари ленинчи партия Марказий Комитетининг янги истиқболга йўл очиб берувчи кўрсатмаларини — ноябрь Пленуми ишлаб чиққан ва жамиятимизни ҳаракат режаси билан қуроллантирган ғоят катта ва тарихий тадбирларни бирдамлик билан амалга оширмоқда. Партия ва халқ улуғ Ленин башорати, унинг васият ва кўрсатмалари коммунизм сари одим ташлаётган мана шу кунларимизда қанчалик улуғворлиги, сафарбар этувчи кучи ва илҳомбахш қудрати ёрқин намоён бўлаётганлигидан беҳиҳоя мамнундир. Дарҳақиқат ҳозирги пайтда халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар Ленин ишининг амалдаги давомидир.

Коммунистлар, партия, совет ва хўжалик органларининг раҳбар кадрлари ноябрь Пленуми қарорини амалга оширишда ташкилий уюшқоқлик, юксак онгли интизом, ягона ирода бирлиги, жипслик намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш билан боғлиқ бўлган ҳар бир масалани оқилона, конкрет ва изчил ҳал этишда бевосита қатнашмоқдалар ва бу соҳада кенг меҳнаткашлар оммасининг актив қўллаб-қувватлашига, маслаҳатларига таяниб иш кўрмоқдалар. Шундай бўлиши табиий. Чунки, партиянинг ҳар бир аъзоси ўз ташкилотининг куч-қудрат манбаи омма билан мустаҳкам алоқада бўлишида, омманинг ижодий ғайрат ва ташаббуси қанчалик жўш уриб, тўлиб-тошса, сиёсий-хўжалик вазифалар шунча тез ва муваффақиятли ҳал этилишида эканлигини яхши тушунадилар.

Қайта қуриш районларнинг ва партия комитетларининг номини шунчаки ўзгартириб қўйиш деган маънони асло билдирмайди. Бундай ғоят катта тадбирни ана шундай тасаввур этиш бутунлай нотўғридир. Қайта қуриш том маъноси билан қишлоқ партия ташкилотлари ҳаётида юз бераётган революцион бурилишдир.

Партия органларини ишлаб чиқариш принципи асосида қайта қуриш раҳбарликнинг структурасини ўзгартириб, бу раҳбарликни бевосита моддий неъматлар вужудга келтирилаётган колхоз ва совхозлар ишлаб чиқариши билан органик боғлаш, унинг методларини такомиллаштириб, мазмунини бойитишдир. Ўртоқ Н. С. Хрущев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида қилган докладида бу қайта қуришнинг моҳиятини асослаб бундай деди: **«Қайта қуришнинг асосий моҳияти — партиянинг ва партия органларининг куч ва ғайратини коммунистик қурилишнинг бош вазифаларини ҳал қилишга қаратишдан иборатдир. Партиянинг янги Программасида эса коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, жамиятнинг моддий ва маънавий неъматларини мўл-кўл қилиш партия ва халқнинг асосий иқтисодий вазифасидир деб ёзилган».**

Қишлоқ район партия комитетлари ўрнига колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари партия органларининг тузилиши натижасида барча қишлоқ коммунистларини, қишлоқ хўжалигига хизмат кўрсатувчи муассаса ва ташкилотларни, шунингдек қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишловчи корхоналарни бирлаштирувчи партия ташкилоти вужудга келади ва раҳбарлик ягона марказлашган ҳолда амалга оширилади.

Ҳозир республикамизда ташкилий ишларнинг катта қисми амалга оширилди. Партия органларини қайта қуришда ҳар бир областнинг ўзига хос иқтисодий ривожланиши тўла ҳисобга олинди. Қишлоқ хўжалиги билан бир қаторда ривожланган саноати ҳам бўлган Тошкент, Фарғона, Андижон ва Самарқанд областларида иккитадан — саноат ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилувчи ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарликни амалга оширувчи мустақил область партия комитетларининг ташкилот бюролари тузилди. Шунингдек, бу областларда меҳнаткашлар депутатларининг иккитадан мустақил область Совети ижроия комитетлари сайланди.

Ўзбекистонда, шу жумладан Қорақалпоғистон Автоном республикасида ҳам кейинги вақтгача мавжуд бўлган 117 та қишлоқ районлари ўрнида 60 та колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари ташкил этилди. Ҳозир ҳамма жойда ишлаб чиқариш бошқарма партия ташкилотларининг конференциялари ўтаётир. Бунгача барча бошланғич партия ташкилотларида ноябрь Пленуми якунларига бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтди ва бу йиғилишларда янгидан тузиладиган партия раҳбар органлари конференцияларига делегатлар сайланди.

Бошқарма партия конференциялари ишчанлик, ғоявий-сиёсий бирдамлик вазиятда ўтмоқда. Конференцияларда партиялилар оммаси амалга оширилаётган тадбирлар ўз моҳияти жиҳатидан ниҳоятда муҳим эканлигини чуқур англаб, ноябрь Пленуми қарорида ва ўрток Н. С. Хрущев докладида кўрсатиб берилган маслаҳат ва йўл-йўриқларнинг тўғри ижро этилишини таъминламоқдалар, янги органларни тузишда КПСС Устави принципларига қаттиқ риоя қилмоқдалар. Конференцияларнинг яна характерли хусусияти шундаки, коммунистлар хўжалик соҳасида эришилган муваффақиятларни кўрсатиш билан бирга, раҳбарликдаги нуқсонларни, айрим партия ходимларининг хато ва камчиликларини ўткир ва принципиал танқид остида дадил очиб ташламоқдалар ва ишни тубдан яхшилаш юзасидан қимматли маслаҳатлар бермоқдалар.

Андижон, Тошкент, Фарғона, Бухоро ва бошқа областлардаги ҳамда Қорақалпоғистон автоном республикасидаги ишлаб чиқариш бошқарма партия ташкилотлари конференцияларининг бутун иши давомида коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг ноябрь Пленуми хужжатларини бирдамлик билан маъқуллаб кутиб олганликлари жуда ёрқин сезилиб турди. Бу конференцияларнинг қатнашчилари қайта қуришнинг моҳиятини жуда тўғри тушуниб, халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг янги структурасини амалга ошириш коммунизм йўлида жадал олға бориш учун, социалистик экономиканинг барча резерв ва имкониятларидан самаралироқ фойдаланиш учун, жамиятнинг моддий ва маънавий неъматларини мўл-кўл қилиш учун қулай шарт-шароит яратиб беради, деб таъкидламоқдалар.

Ишлаб чиқариш бошқармалари партия конференцияларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш, республикамиз экономикасининг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни янада ривожлантириш ва 1963 йилда она-Ватанга камида 3 миллион 400 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш, колхоз ва совхозлар экономикасини тағин ҳам мустаҳкамлаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланмоқда.

Коммунистлар янги хўжалик йилида амалга ошириладиган катта вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши шу кунларда қишки тадбирларни уюшқоқлик билан ўтказишга, жумладан, ер ҳайдашни тез кунларда тугаллашга, ариқ-зовурларни яхшилаб тозалашга, қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини тезлатишга, ер шўрини ювишни юксак агротехника талаблари даражасида ўтказишга, барча чорва молларини қишдан соғлом ва семиз олиб чиқишга, кадрларни ўқитиш ва уларнинг малакасини оширишга боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидламоқдалар ва бутун куч-имкониятларни сафарбар этиш зарурлигига эътиборни қаратмоқдалар.

Масалага ана шундай ижодий ва ишчанлик билан ёндошиш ҳеч шубҳасиз партия раҳбарлигини ишлаб чиқариш принциплари асосида қайта қуришнинг талабларига жавоб беради. Аммо ана шу вазифаларни амалда бажариш барча партия ва совет ташкилотларидан, коммунистлардан зўр ғайрат ва куч сарф этишни, қишлоқ хўжалигидаги ҳар бир ишни сира кечиктирмай ўз вақтида ўтказишни талаб этади.

Ишлаб чиқариш бошқарма партия конференциялари раҳбар органларга неча юзлаб янги, ёш, талантли, жонкуяр, принципиал кадрларни сайлади. Партия раҳбар органларини доимо янги кучлар билан тўлдириб бориш йўлидаги бу ленинча принцип партия ички демократиясининг нақадар ривожланиб, кенгайиб бораётганлигидан далолат беради. Бироқ бу янги кадрлар иш жараёнида чиниқадилар, шу сабабдан ҳам ана шу кадрларга раҳбарликнинг янги усул ва методларини ўргатиш, амалда уларга кун сайин ёрдам бериб бориш область партия комитетларининг биринчи даражали вазифасидир. Конференцияларда ўртага ташланган янги фикр ва маслаҳатларни, таклифларни, танқидий мулоҳазаларни ҳисобга олиш ва улардан тегишли хулосалар чиқариш партия ходимининг бурчидир.

Янги йилимиз муборак келди! Коммунизм йилининг бўсағасида бутун партия, совет органларимиз янгича иш бошладилар. Бу янги иш структураси, янгича режалар коммунизм қурилишида ҳаммамиз учун, Ватанимиз учун ёрқин истиқбол очиб бермоқда.

Қани, энди жанговар ишга, ўртоқлар!

ПОП ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ ПАРТИЯ КОМИТЕТИГА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети зўр қониқиш билан қайд қиладиларки. Поп районининг колхозчилари, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари партия XXII съездининг тарихий қарорларини бажариш учун курашиб, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб ва катта қийинчиликларни енгиб, пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 31.263 тонна пахта топширилди. Ҳар гектар ердан ўртача 26,0 центнердан ҳосил олинди.

Механизаторлар йиғим-теримда яхши меҳнат қилдилар, улар машина терими планини 101,3 процент бажардилар.

Шунингдек, районнинг колхоз ва совхозлари давлатга гўшт, жун, пилла, дон, тухум, сабзавот ва мева сотиш планларини ҳам бажардилар.

Ленин номли, Жданов номли, «Партия XXII съезди» колхозларининг пахтакорлари катта муваффақиятни қўлга киритдилар, улар ҳар гектар ердан 35 центнер ва ундан ҳам кўп пахта олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Поп районй зонасининг колхозчиларини, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, барча меҳнаткашларини эришилган муваффақиятлар билан қизғин табриклайдилар ва қаттиқ ишонадиларки, улар бутун қишки ишларни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказадилар, кўкламга яхши тайёргарлик кўрадилар, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда янги, янада катта муваффақиятларни қўлга киритадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Сигирнинг егилиги, ичкилиги мўл бўлса, сутига сут қўшилаверади. Ёш чорвадор Ҳафиза Ҳошимова: «Сигирнинг сути — тилида» деган мақолни яхши билади. Шунинг учун ҳам ўз боқимидаги сигирларни меҳр-муҳаббат билан парвариш қилади. У ўзига бириктилган сигирларнинг ҳар биридан ўтган йил 3 минг килограммдан сут соғиб олди. СУРАТДА: Фарғона область, Қува районидаги «Победа» колхозининг илғор сут соғувчиси Ҳафиза ҲОШИМОВА.

С. Сайфиддинов фотоси.

Н. С. ХРУЩЕВ Ж. Голлан билан учрашди

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущев 1963 йил 2 январда Буюк Британия Коммунистик партиясининг бош секретари ўртоқ Ж. Голланни қабул қилди.

Н. С. Хрущев билан Ж. Голлан ўртасида бўлиб ўтган суҳбат вақтида иккала қардош партияни қизиқтирган кенг кўламдаги масалалар муҳокама қилинди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Б. Н. Пономарев қатнашди.

Суҳбат ўртоқларча самимий вазиятда ўтди.

1963 ЙИЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

НАМАНГАН, 3 январь («Қизил Ўзбекистон» штатсиз мухбиридан телефон орқали). Наманган районидаги Тельман номли колхоз аъзолари янги йилнинг икки кунида ажойиб меҳнат зафарларини қўлга киритдилар. Давлатга 70 тоннадан кўпроқ гўшт сотилди ва йиллик план ортиғи билан бажарилди.

Сўкимга боқилган қора моллардан ҳар бирининг ўртача тирик вазни 304 килограмм, қўйларнинг тирик вазни 46,5 килограмм, ҳар бир бош чўчқанинг тирик вазни 123 килограмм келди. Гўшт комбинатига 10 тонна парранда гўшти ҳам топширилди. Давлатга сотилган ҳамма гўштнинг 11,5 проценти парранда гўшти, 30 проценти чўчқа гўштидир.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми тарихий қарорларидан илҳомланган колхоз аъзолари чорва қишловини яхши ўтказиш, моллар туёғини янада кўпайтириш, эл дастурхонига тобора кўпроқ ноз-неъмат етказиб бериш учун курашмоқдалар.

И. НАРЗУЛЛАЕВ.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ—ИЛҒОРЛАРГА

Узбекистон КП Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети ер ҳайдаш юзасидан областлар ва ишлаб чиқариш бошқармалари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1962 йил декабрь ойи учинчи ўн кунлик якунини қараб чиқиб, Узбекистон КП Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини САМАРҚАНД ОБЛАСТИГА беришга қарор қилдилар (область партия комитетининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилувчи ташкилот бюросининг раиси ўртоқ О. МАҲМУДОВ, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилувчи область ижроия комитетининг раиси вазифасини бажарувчи ўртоқ С. АСОМОВ, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ С. ҲАМРОҚУЛОВ, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ А. М. АРАКЕЛОВ), бу область мавсум бошидан буён шудгорлаш планини 46,2 процент бажарди, декабрнинг учинчи ўн кунлигида планнинг 24,7 проценти миқдорида ер ҳайдади.

Узбекистон КП Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

КАТТАҚУРҒОН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИГА (бошқарма бошлиғи ўртоқ М. Н. ИСТОМИН, партия комитетининг секретари ўртоқ ТУҚЛИЕВ, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Н. ҲАМРОЕВ), бу бошқарма мавсум бошидан буён шудгорлаш планини 61,2 процент бажарди, декабрнинг учинчи ўн кунлигида йиллик планнинг 45,5 проценти миқдорида ер ҳайдалишини таъминлади;

НАВОИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИГА (бошқарма бошлиғи ўртоқ А. НАРЗИЕВ, партия комитети ташкилот бюросининг секретари ўртоқ М. МИРОҚОВ, район ижроия комитетининг раиси вазифасини бажарувчи ўртоқ БОИМБЕТОВ), бу бошқарма мавсум бошидан буён шудгорлаш планини 68,5 процент бажарди, декабрнинг учинчи ўн кунлигида йиллик планнинг 30,8 проценти миқдорида ер ҳайдалишини таъминлади.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилувчи Самарқанд область ижроия комитети ихтиёрига илғор колхоз ва совхозларга сотиш учун 5 та юк автомашинаси ва битта енгил автомашина, Каттақўрғон ва Навоий ишлаб чиқариш бошқармаларига ер ҳайдашда намуна кўрсатган илғор колхозларга, совхозларга, механизаторларга, ишчиларга ва колхозчиларга сотиш учун иккитадан юк автомашинаси ва биттадан енгил машина беришга қарор қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОБЛАСТЛАРИДА ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1962 ЙИЛ 31 ДЕКАБРГА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

ОБЛАСТЛАР	Ҳайдалган	ОБЛАСТЛАР	Ҳайдалган
Тошкент	55,1	Сурхондарё	20,4
Самарқанд	46,2	Қорақалпоғистон АССР	16,0
Бухоро	41,0	Фарғона	12,1
Андижон	30,3	Хоразм	10,5
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИ			
Юқори Чирчиқ	77,0	Пойариқ	43,3
Жиззах	72,3	Янгийўл	39,3
Оққўрғон	69,4	Ромитан	38,8
Калинин	68,7	Чуст	35,2
Навоий	68,5	Андижон	33,0
Каттақўрғон	61,2	Учқўрғон	32,7
Урта Чирчиқ	56,2	Избоскан	32,3
Бўка	53,2	Қарши	30,0
Бухоро	52,9	Қоракўл	29,4
Гулистон	51,4	Москва	29,1
Самарқанд	51,0	Вобкент	26,7
Марҳамат	50,9	Хўжаобод	26,7
Сирдарё	46,5	Ғиждувон	25,8
Қўрғонтепа	45,5	Шўрчи	24,8
Норпой	45,3	Денов	24,4
Янгиер	44,6	Янгиқўрғон	23,1
		Косон	22,1
		Иштихон	21,1
		Қува	20,5
		Пастдарғом	20,2
		Булунғур	20,2
		Тўрткўл	19,4
		Чимбой	18,9
		Олтиариқ	18,0
		Шаҳрисабз	17,6
		Ғузор	17,0
		Балиқчи	16,7
		Кегайли	16,7
		Яккабоғ	16,3
		Наманган	16,0
		Поп	14,8
		Шеробод	13,1
		Гурлан	12,8
		Хўжайли	12,3
		Хева	11,7
		Амударё	11,6
		Киров	10,9
		Хазорасп	10,0
		Янгиариқ	9,9
		Охунбобоев	9,7
		Термиз	9,5
		Шовот	8,8
		Ленинград	5,8
		Нурота	0,8

ҚАЛБЛАРИМИЗ КУБАЛИК БИРОДАРЛАРИМИЗ БИЛАН БИРГА

Куба Республикасининг СССРдаги элчиси Карлос Оливарес Санчес 2 январда Куба революцияси ғалабасининг тўрт йиллиги муносабати билан Москвада бўлган Куба гражданларининг учрашувини уюштирди.

Учрашувда 300 га яқин кубалик — Совет Иттифоқида таълим олаётган ишчилар ва студентлар, Куба ҳукумат савдо делегациясининг аъзолари, Кубанинг миллий қаҳрамон қизи Анхелла Алонсо иштирок этдилар.

Куба элчисининг таклифига биноан, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ва КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раҳбарлари ва бошқа совет меҳмонлари келдилар. Учрашувда АҚШ Коммунистик партиясининг таниқли арбоби Генри Уинстон ҳозир бўлди.

Совет меҳмонлари билан кубаликлар ўртасида ширин суҳбат бошланиб кетди. Кубага бориб келган кўпгина совет кишилари озодлик оролидаги ўз учрашувларини, кубалик дўстларини эсладилар.

Элчи ўртоқ Карлос Оливарес Санчес ҳозир бўлганларга қарата нутқ сўзлади. Уртоқ М. А. Суслов жавоб нутқи сўзлади.

Ҳозир бўлганлар бу нутқларни зўр эътибор билан тингладилар. Нутқлар қизғин қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди. Залда бузилмас Совет—Куба дўстлиги шарафига, Никита Сергеевич Хрущев ва Фидель Кастро шарафига хитоблар янгради. (ТАСС).

МАШИНАСОЗЛИК ЧАВАНДОЗЛАРИ

Юзлаб турсунойчи ва умрзоқовчиларга қанот берган, уларга «ХВС-1,2» терим агрегатлари жиловини тутқазган «Ташсельмаш» заводи коллективи етти йилликнинг ўтган йиллари мобайнида Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарининг улкани, машинасозлигимизнинг чавандози бўлиб қолди.

Ташаббускор коллектив 1962 йилнинг ўзида 1166 метр майдонда иш жараёнларини конвейер усулга кўчиришга муваффақ бўлди. Ишчи-хизматчилар ўз кучлари билан 30 та махсус станок тайёрладилар ва ишга туширдилар. Терим машиналарининг чўтка планкаларини тайёрлаш учун иккинчи автоматик линия фойдаланишга топширилди. Йиғув цехида бўяш-қуритиш агрегати ва қуюв цехида конвейер қуриб битказилди.

Янги қувватларни ишга солиш, илғор техника ва прогрессив технологияни дадиллик билан ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида машинасозлар ўтган йили 1961 йилга нисбатан деярли икки баравар кўп маҳсулот тайёрладилар. Пахта териш машиналари ишлаб чиқариш қарийб 1900 та кўпайди. Ҳар бир ишчининг меҳнат унуми 37 процент ортди. Терим агрегатлари ишлаб чиқариш бўйича 1965 йил маррасига эришилди.

Корхона коллективи янги йилда ҳам янги марраларни эгаллаш учун мусобақани кучайтириб, унумли ишламоқда. Қуювчилар, темирчилар, механика ва йиғув цехларининг коллективлари йилнинг дастлабки кунлариданоқ ғайрат билан ишга киришиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. 2 январь куни юзлаб ишчилар смена топшириқларини 6 соатда адо этдилар. Заводда шу куни 23 та «ХВС-1,2» машинаси тайёрланди. Шундан биттаси планга қўшимча ишлаб чиқарилган машинадир.

— Ҳар бир ишчининг ўз резерви бор, — ўртоқ Никита Сергеевич Хрущевнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида айтган ана шу сўзлари ташсельмашчилар қалбидан чуқур жой олди, ҳаяжонлантирди. Бу чақириққа биринчи бўлиб У. Ирисқулов ва Д. Кочу ўртоқлар бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари янги ташаббус билан жавоб бердилар.

Иситиш агрегатларини газ билан ишлашга кўчириш тадбирлари кўрилмоқда. Бу усул билан ишлаш 200 минг сўмни тежайди ва 1 миллион 400 минг киловатт-соат электр энергиясини иқтисод қилишга ёрдам беради. Шунингдек, товар маҳсулотининг таннархи 100 минг сўм камаяди.

Коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшаётган «Ташсельмаш» заводи коллективи терим машиналари ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтириш учун барча куч ва имкониятларини сафарбар этади.

Г. ДЕМИДОВ,
«Ташсельмашевец» кўп тиражли газетасининг редактори.

«Андижаннефтегаз» бирлашмаси газ конторасининг электр пайвандчиси А. ЧАВУШ ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. У хўжалик йилини муваффақиятли якунлаш учун курашиб, смена топшириқларини ошириб бажаряпти.

С. Безносов фотоси.

МАҲАЛЛАДА СИЁСИЙ ИШ

Тошкентнинг эски шаҳар қисми деб аталувчи ҳозирги Октябрь район территорияси совет ҳокимияти йилларида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда йирик саноат корхоналари, кўп қаватли уй-жой бинолари қад кўтарди. Маданий-илмий муассасалар, меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатувчи корхоналар, олий ва ўрта ўқув юртлари ишлаб турибди. Буларнинг ҳаммасида хотин-қизларимизнинг актив иштироки бор.

Шуни айтиш кифояки, ҳозир райондаги саноат корхоналарида меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларнинг 46 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Халқ маорифи системасида ва медицина муассасаларида 7 мингдан ортиқ аёл, савдо тармоқлари ва ошхоналарда эса 2 мингдан ортиқ хотин-қиз ишламоқда.

Район партия комитети ишлаб чиқаришда бўлгани каби маҳаллаларда яшовчи хотин-қизлар ўртасида ҳам тарбиявий ишларни кучайтиришга катта эътибор бермоқда. Ишлаб чиқариш билан бевосита алоқадор бўлмаган уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёллар, пенсионерлар ўзларини қизиқтираётган саволларга тўғри ва батафсил жавоб ола билишларида хотин-қизлар советлари, маданият университетлари, медицина билимлари университети, ота-оналар университети ва мактаблари муҳим роль ўйнамоқда.

Хотин-қизлар советлари аёллар билан ижтимоий-сиёсий, илмий-атеистик ва санитария-гигиена темаларида суҳбатлар, лекция ва докладлар ўтказмоқда, уларнинг ташаббуси билан ота-оналар кечаси, хотин-қизларнинг кекса коммунистлар, медицина, фан ва техника соҳасида ишловчи тажрибали мутахассислар билан учрашувлари, савол-жавоб кечалари ва бошқа хилма-хил тадбирлар уюштирилади.

Бу соҳада Охунбобоев номли, «Чорсу», «Хислат», «Ҳақиқат», «Иккинчи беш йиллик», Уста Олим номли ва бошқа маҳаллаларнинг хотин-қизлар советлари иши диққатга сазовордир.

Охунбобоев номли маҳалладаги хотин-қизлар советига Марҳамат Кенжаева бошчилик қилади. Бу совет аъзолари пропаганда ва агитация ишларини яхши йўлга қўйган. Маҳалладаги лекторлар группаси маҳалла аҳолисини мамлакатимиз экономикасининг тараққиёти билан таништиради, халқлар дўстлигининг ленинча ғояларини тушунтиради, республикамизда, районда ва маҳалла территориясида юз берган катта ўзгаришлар ҳақида сўзлаб беради, улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами ҳақида суҳбатлар ўтказади.

«Озод», «Эркин», «Қорасарой», «Суръат», «Баҳодир» маҳаллаларида медицина ходимларининг ташаббуси билан «Кампирлар клуби» ташкил этилган. Клубда мактаб ёшигача бўлган болаларни тарбиялаш юзасидан фойдали маслаҳатлар берилади. Клуб ишида қаҳрамон она М. Мақсудова, врачлардан О. Азизхонова ва Х. Байрамова ўртоқлар актив қатнашмоқдалар.

Хотин-қизлар советлари сиёсий, табиий-илмий, медицина ва бошқа темаларда савол-жавоб кечалари ўтказишга алоҳида эътибор бермоқда. Бундай кечаларда берилган саволларга партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари, турли соҳаларнинг мутахассислари жавоб берадилар. Масалан, «Илғор» маҳалласида ўтказилган шундай кечада медицина фанлари доктори Зулфия Умидова, профессорлардан Ж. Мақсумов, И. Г. Гаспарян ўртоқлар меҳнаткашларни қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб бердилар. Шуниси қувончлики, ана шу савол-жавоб кечасидан кейин маҳаллада жамоатчилик асосларида ишловчи соғлиқни сақлаш пункти тузилди, медицина билимлари университети иш бошлади.

Райондаги 159 хотин-қизлар совети ана шундай сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бормоқда. Район партия комитети ҳузурида жамоатчилик асосларида ташкил этилган идеология комиссияси уларга ёрдам бермоқда.

Сиёсий-оммавий ишларнинг таъсирчанлиги ва жанговарлиги партия ташкилотларининг ҳар бир киши қалбига йўл топа билишига, бу иш хотин-қизларнинг касб-кори, умумий билим савияси ва қизиқишини ҳисобга олиб ўтказилишига боғлиқ. Шу жиҳатдан пропаганданинг энг яхши формаси бўлган маданият, саломатлик ва гигиена университетлари яхши натижа бермоқда. Ҳозир уларда икки мингдан кўпроқ хотин-қиз шуғулланмоқда. Бичиш ва тикиш тўгаракларида эса 5 мингдан кўпроқ киши шуғулланяпти.

Район партия ташкилоти уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёлларни ижтимоий ҳаётга актив жалб этиш чораларини кўрмоқда. Бунда маҳалла хотин-қизларининг йиғилишлари яхши натижа бераётир. Йиғилишларда ишлаб чиқариш илғорлари, коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзолари, меҳнат ветеранлари сўзга чиқиб, ўз коллективлари ва айрим саноат корхоналарининг пешқадам ишчилари қандай меҳнат қилаётганлиги ҳақида сўзлаб берадилар.

Буларнинг ҳаммаси хотин-қизлар активлигини ошириб, ташаббускорлигини жўш урдирмоқда. Минглаб аёллар ишлаб чиқаришга бориб моддий неъматлар яратишга муносиб ҳисса қўшмоқда, районни ободонлаштиришда, жамоатчилик асосларида ташкил этилган клублар ва медицина муассасалари ишида актив қатнашмоқда. Хотин-қизлар маҳалла аҳолиси ўртасида коммунистик ахлоқ нормаларини шакллантириш учун мусобақанинг ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. Улар ҳашар йўли билан янги-янги хиёбонлар, гулзорлар, спорт майдончалари барпо этмоқдалар.

Бироқ, бевосита маҳаллаларда, хонадонларда олиб борилаётган сиёсий-оммавий ва тарбиявий ишимизда ҳали анчагина камчилик ва нуқсонлар бор. Баъзи маҳаллаларда сиёсий-тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаган, уларда ижтимоий-сиёсий ва илмий-атеистик темаларда лекция ва суҳбатлар онда-сондагина ўтказилади.

Район партия ташкилоти юз берган ана шу камчиликларга барҳам бериб, хотин-қизлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини яхшилайди, уларнинг ижтимоий ва меҳнат соҳасидаги активлигини яна ҳам оширади.

Р. БОБОЖОНОВА,

Тошкент шаҳар, Октябрь район партия комитетининг секретари.

Республика «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти инженер техник ходимлари коллективи Сурхондарё области ва Мирзачўлдаги қўриқ ерларда ташкил этилган совхозлар учун қурилиш лойиҳаларини яратиш устида ишламоқдалар. Суратда: экономист А. Т. Тошбоев, бўлимнинг бош инженери Л. Х. Пекар ва группа раҳбари Э. М. Конторавич ўртоқлар Мирзачўл учун қурилиш объектлари лойиҳасини кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР, ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

Етти йилликнинг бешинчи йили — Тошкент ГРЭСи ишга тушириладиган йил. Ҳозир қурилишда асосий технология ускуналарини монтаж қилишга тайёргарлик авж олдириб юборилди. Янги йилнинг дастлабки кунларида монтажчилар қудратли кранларни йиғишни давом эттирдилар. Гигант буғ қозонларини монтаж қилиш учун юз тонналик кран деталлари қурилиш майдонига келтира бошланди.

Станциянинг тутун чиқарадиган минораси лойиҳадаги 120 метрлик даражага етди.

Мамлакатда очиқ типдаги энг қудратли электростанция йилнинг охирида энергия бера бошлайди.

□ □

Чирчиқ шаҳридаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг ишлаб чиқариш қуввати тобора ошмоқда. Ўтган йилнинг охирида молибден ва вольфрамдан халқ хўжалигимиз учун зарур буюмлар ишлаб чиқарадиган участкалар ишга туширилган эди. Ҳозир бу участкаларда маҳсулот ишлаб чиқариш технологияси муваффақият билан ўзлаштирилмоқда. Шунингдек, корхонада молибдат аммоний тайёрланадиган тўртинчи цех ҳам фойдаланишга топширилди.

□

Ўтган йил планини муддатидан анча илгари бажарган Наманган гўшт комбинати коллективи шу кунларда аҳолига хилма-хил ва сифатли маҳсулотлар етказиб бериш учун мусобақани кучайтириб юборди. Бу ерда янги колбаса цехи ишга туширилди. Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ муваффақиятли ишлаётган бу цехда гўшт майдалаш, гўштни ичакка жойлаш, пишириш ишлари конвейер усулида бажарилмоқда. Корхонада маҳсулот тайёрлаш анча кўпайди.

□

Самарқанд макарон фабрикаси коллективи тайёрлаётган маҳсулотнинг хили 62 тага етди. Макарончилар бундай ютуқларга иш жараёнларини механизациялаш, автоматлаштириш йўли билан эришмоқдалар. Корхонада табиий газдан фойдаланилмоқда. Натижада меҳнат унумдорлиги ортди. Макарончилар яқинда «Самарқанд» маркали макарон ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Янги хил макаронни корхона ходими Е. Партнова яратган.

□

Навоий ГРЭСи қурувчилари суръатни кун сайин тезлаштириб, нурхона ишга тушадиган кунни тобора яқинлаштирмоқдалар. Табиий газ ёрдами билан ишлайдиган ана шу станциянинг дастлабки навбати қурилиши асосан тугалланди. Яқинда Навоий шаҳри билан Бухоро шаҳри ўртасидаги 110 километрли масофада юқори вольтли линия — ГРЭС «кокил»лари ҳам қуриб битказилди. Бу линия станцияда ҳосил қилинган электр энергиясини Бухоро шаҳри саноат корхоналарига узатади.

ОҚИЛОНА ТАДБИР

(КАТТАҚЎРҒОН ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН)

□ □

КАТТАҚЎРҒОН, (**«Қизил Ўзбекистон» мухбири**). Шаҳар корхоналарининг коллективлари етти йилликнинг тўртинчи йилини катта муваффақият билан якунладилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди. Ёғ-мой комбинати, «Узбекпродмаш», пахта заводлари, темир йўл станцияси, нон комбинати пландан ташқари кўп миқдорда маҳсулот берди. Ана шу корхоналар ўтган бир йил ичида янгидан 20 хил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Шаҳар саноат корхоналари ишлаб чиқарадиган маҳсулотлар мамлакатимизнинг бошқа республикаларига, халқ демократик мамлакатларига ҳам юборилади.

Техника тараққиёти учун, меҳнат унумдорлигини ошириш учун кураш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати кенг қулоч ёйди. Фақат ёғ-мой комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари киритган рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларининг жорий этилиши натижасида давлатнинг 200 минг сўмдан кўпроқ маблағи тежаб қолинди. Ингичка кони, пахта заводи каби йирик корхоналарда ҳам яхши кўрсаткичларга эришилди.

Корхоналарда коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорлари номини олиш учун кураш кун сайин авж олмоқда. 8 бригада, 5 смена ва 11 цехга шу юксак ном берилди.

Бироқ шаҳар саноат корхоналари ишида жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Бой имкониятлар ва ички резервлардан тўла фойдаланилмаётир. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари ва шаҳар партия ташкилотининг вазифаси муҳокама қилинган Каттақўрғон шаҳар партия конференциясида ана шу ютуқ ва камчиликлар таъкидлаб ўтилди. Конференцияда шу ҳақда доклад қилган меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд саноат область ижроия комитети ташкилот бюросининг раиси Ғ. Юсупов ва музокараларда қатнашган делегатлар шаҳар саноат корхоналари ишини чуқур таҳлил қилиб бердилар.

— Коллективимиз, — деди Каттақўрғондаги ТЭЦ директори В. Бочко, — 1962 йил планини 13 декабрдаёқ бажариб, кўп миқдорда электр қувватини тежаб қолди.

Нотиқ шаҳар атрофидаги қишлоқлар ва янгидан қурилган уй-жойларни электрлаштириш масаласига жиддий эътибор бериш зарурлигини уқтириб ўтди. У, ноябрь Пленуми қарори асосида шаҳар партия комитетининг ташкил этилиши саноатга малакали раҳбарлик қилишда оқилона тадбир эканлигини таъкидлади.

Лангар конининг директори Л. Виноградов меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятларидан тўла фойдаланилмаётганлигига доир кўпгина мисоллар келтирди. Ёғ-мой комбинати партия бюросининг секретари И. Александров айтдики, шаҳар саноати корхоналари газлаштирилганига анча вақт бўлди. Бироқ, ишчи ва хизматчиларнинг квартираларига арзон газ ўтказиш ёмон бораётир. Қурилиш материаллари етарли бўлишига қарамай, кўплаб уй-жойлар ва коммунал хўжалик бинолари газлаштирилгани йўқ. Шаҳар партия комитети буни ҳисобга олиши керак.

Ремонт-механика заводининг директори Р. М. Шендеров, 12-мактаб директори А. Фозилов, Каттақўрғон шаҳар касалхонасининг бош врачи Н. Жабриев, темир йўл станциясининг бошлиғи И. Лисоконов, шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Х. Мукимова ва бошқа делегатлар таълим-тарбия ишлари, қурилиш ва ободончилик ҳақида, ижрони текшириш билан кун сайин шуғулланиш лозимлиги тўғрисида гапирдилар.

Ёғ-мой комбинати коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Б. Файзиев конференция қатнашчиларига ўзи бошчилик қилаётган коллективнинг иш тажрибасини сўзлаб берди.

Каттақўрғон шаҳар партия ташкилотининг биринчи конференцияси муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Конференция шаҳар партия комитетининг составини ва Самарқанд область саноат партия ташкилоти конференциясига делегатлар сайлади.

Шаҳар партия комитетининг биринчи пленуми бўлди. Пленум шаҳар партия комитетининг биринчи секретари қилиб ўртоқ А. Маҳмудовни ва шаҳар партия комитетининг секретари қилиб И. А. Шуличенкони сайлади.

Л. ЭРГАШЕВ.

МАЗМУНЛИ ЛЕКЦИЯЛАР

БЕКОБОД (**«Қизил Ўзбекистон» махсус мухбири**). Район партия ташкилотлари меҳнаткашлар орасида илмий-атеистик пропагандани кучайтиришга катта эътибор бераётир. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг лекторлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбар ходимлари турли темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

Партия ташкилотлари лекцияларнинг ҳаёт билан, ҳар бир хўжалик олдида турган ва ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалар билан узвий боғланишини таъминлаш, таъсир доирасини кенгайтириш чораларини кўраётир. Шу мақсадда лекцияларда маҳаллий факт ва мисоллардан кенг фойдаланилмоқда.

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият аъзоси коммунист Ж. Қодиров 1-«Далварзин» совхозида «Ислом дини ва унинг реакцион моҳияти» деган темада лекция ўқиди ва маҳаллий ҳаётдан мисоллар келтирди.

Республика табиий музейининг илмий ходими Низом Хўжаевнинг 2 ва 3-«Далварзин» совхозлари, «Победа», Дзержинский номли колхозлар ва бошқа хўжаликларда «Дин — халқ учун афюн» деган темадаги лекцияси тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Лекторлардан 1-«Далварзин» совхози партия комитетининг секретари А. Миркомилов, мактаб директори Х. Абдувоҳидов, Бекобод қишлоқ Советининг раиси М. Рустамова, касалхона бош врачи Х. Мўминовалар ҳам илмий-атеистик темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

М. НАЗАРОВ.

Б. Абдураҳмонов «Чирчиқсельмаш» заводининг илғор ишчиси. У коммунистик меҳнат зарбдори деган қутлуғ номга мушарраф бўлган. Ўртоқ Б. Абдураҳмонов смена топшириқларини 160 процентга етказиб бажармоқда. Суратда: Б. Абдураҳмонов иш устида.

А. Палехов фотоси.

МУРОСАСОЗЛАР СИГНАЛИ

ҚАРОР ИЖРОСИ БИЛАН КУЧЛИ

Республика Халқ хўжалиги кенгашининг Транспорт бошқармаси темир йўл транспорт хўжалигимиз ишини яхшилаш, яъни юк ортиш ва тушириш ишларини тезлаштириш юзасидан 1959 йил 30 декабрда чиқарган 294-қарори бажарилмай қолаётганлиги хўжалигимиз коллективини таажжублантирмоқда. Қарорда ҳар бир корхонадаги ички имкониятларни ишга солиб, темир йўл тармоқларида вагонларнинг бекор туришини камайтиришга қаратилган муҳим тадбирларни амалга ошириш белгиланган эди.

Бу тадбирлар қандай бажарилди? Афсуски, бу саволга ижобий жавоб бериш амримаҳол. Тошкент гипс буюмлари заводида сочилувчан юкларни вагонлардан механизациялашган усулда туширишни ташкил этиш мақсадида учта механик-толкатель фойдаланишга топширилиши, бу иш 1960 йил бошида бажарилиши белгиланган эди. Керамика заводида вагондан туширилган юкларни кран ёрдами билан бостирмаларга олиб киришни ташкил қилиш мўлжалланганди. Бундай тадбирлар «Таштекстильмаш» заводида ҳам бажарилиши лозим. Жумладан, бу ерда металл парчаларини ташиш, пресслаш ишларини механизациялашга қаратилган ташкилий-техника тадбирлари амалга оширилиши керак. Буларнинг барчаси 1960 йил биринчи кварталида тугалланиши кўзда тутилган эди.

Тўқимачилик комбинатида ҳам вагонлар оборотини тезлаштиришга қаратилган анча ишларни бажариш планлаштирилган бўлиб, цемент ва оҳак сингари юкларни вагонлардан туширишда қўлланиладиган стационар механик белкураклар схемасини кўриб чиқиш, 10 метрли 4 та лентали транспортёр ўрнатиш кўзда тутилган.

Карборунд заводида темир йўл шохобчаси қисқалик қиляпти. Бу ерда ҳар бирининг узунлиги 500-600 метрли 3 та темир йўл тармоғи қурилиши 1960 йил иккинчи кварталида тугатилиши лозим эди. Шунга қарамай ҳалигача аҳвол ўзгаргани йўқ. Кўмир билан савдо қилиш базасида эса тунги сменада юк ортиш-тушириш ишларини бажариб бўлмайди. Негаки, бу ерда кўчма лампалар ўрнатилган эмас.

Юқоридаги тадбирларни зудлик билан амалга ошириш 294-қарорда аниқ ёзиб қўйилган. Бироқ бу қарорнинг чиқарилганига 3 йил тўлди. Аммо унинг ижроси тўғрисида на қарор чиқарган бошқарма раҳбарлари ва на уни бажариши шарт бўлган корхона раҳбарлари қизиқмаётирлар. Натижада қарорда белгиланган тадбирлар бажарилмай қолмоқда. Транспорт бошқармасидаги ўртоқлар бу қарорнинг бажарилишини текширмаёқ 1962 йил 25 майда яна бир янги қарор — 257-қарорни чиқариш билан ўзларига таскин бердилар. Афсуски, ҳар иккала қарор юзасидан ҳам ҳеч қандай арзирли ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилгани йўқ. Бажарилмайдиган қарорни чиқаришдан нима фойда? Қарор ижроси билан кучли-да!

П. СЕЛЕЗНЕВ,

Тошкентдаги 1-темир йўл транспорт хўжалиги бирлашмаси партия ташкилотининг секретари.

ПЛАНЕТАМИЗ ХАЛҚЛАРИ ТЎҒРИСИДА КИТОБ

МОСКВА, 2 январь. (ТАСС). СССР Фанлар академиясининг нашриёти «Жаҳон халқларининг сони ва жойланиши» деган китобни босиб чиқарди. Биринчи марта бизнинг мамлакатимизда чиқарилган бу умумлаштирувчи асар — СССР Фанлар академияси Этнография институтининг ходимлари — география фанлари кандидати И. С. Брук раҳбарлигида олиб борган зўр тадқиқотчилик ишининг самарасидир.

Авторлар, жумладан, шуни маълум қиладиларки, ҳозирги вақтда ер шаридаги жами аҳолининг 98 проценти яшаб турган 191 мамлакатда аҳоли рўйхатга олинган. Планетамизда 1000 га яқин ҳар хил халқлар яшаётганлиги ҳисоблаб чиқилган. Масалан, энг кичик халқ — Ҳиндистондаги андаманлар бўлиб, уларнинг сони бир неча юз кишига боради, холос.

Китобга оламнинг турли қисмларидаги аҳолининг ирқий, лингвистик, этник таркибига доир 250 та статистик жадвал, жаҳондаги ҳамма халқларнинг жойланишини кўрсатувчи карталар киритилган.

САНСАЛОРЛИК

Тошкентдаги республикалараро «Узглавметаллоснабсбит» базаси атрофида машиналар анор донасидек тиқин. Оёқ қўйгани жой йўқ. Хуноб бўлиб папирос чекаётган шофердан: «Нима гап?» — деб сўрадик. «Корхоналарга металл беришяпти», «Нега бунча тартибсизлик?», «Буни база бошлиғи ўртоқ Финкельштейндан сўрайсиз».

«Узглавметаллоснабсбит» базаси корхоналарга фонд материалларини ўз транспорти билан етказиб бериши керак. Қоғозда шундай-ку, амалда бошқачароқ. Корхоналар ўз ҳисобидан автобазалардан юк машиналари олиб база олдида тизилиб туришади. Қовоқ-димоғ қилиб турган омборчи гапингизни бир айтганда тушунса тушунгани, бўлмаса металл оламан деб уч ойлаб овора бўласиз. Шикоят қилмоқчи бўлиб база бошлиғи ўртоқ Финкельштейн олдига борсангиз, у киши ўринбосаримга киринг дейди. Ўринбосар эса база бошқарувчиси Королев ҳал қилади бу масалани, дейди. Королев эса, диспетчер ўртоқ Брендерга учрашинг, деб маслаҳат беради. Кейин эса яна омборчи билан юзма-юз бўлиб қолганингизни ўзингиз ҳам сезмай қоласиз.

Базада шунақа гаплар. Ўзбекистон Давлат план комиссияси ўз базасидаги тартибсизликка чек қўяр деб ўйлаймиз. Чунки металлни вақтида олмаслик корхоналарга қимматга тушяпти. «Ташкенткабель» заводи фонд материалларини ўз вақтида ололмагани сабабли сочилувчан материалларни автоматик равишда узатиб берувчи линияни ишга тушириш чўзилиб кетмоқда.

В. ДОЛОТИН,

«Ташкенткабель» заводи кўп тиражли газетасининг редактори.

ПЛЕНУМ МАТЕРИАЛЛАРИ ЎРГАНИЛМОҚДА

БУХОРО. Область партия комитети сиёсий иқтисод, қишлоқ хўжалик конкрет экономикасини ўрганиш тўгараклари ва семинарлари раҳбарларининг беш кунлик семинарини ўтказди. Семинарда область партия комитетининг биринчи секретари Н. Матчонов «КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотларининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Шунингдек, семинар қатнашчилари область раҳбар ходимлари ва мутахассисларининг «Социалистик қишлоқ хўжалиги ва унинг коммунизм моддий-техника базасини яратишдаги роли», «Колхоз ишлаб чиқаришини бошқариш» ва «Колхоз ва совхозларнинг оборот фонди» каби темаларда лекция эшитдилар.

Ғ. Латипов.

●

ФАРҒОНА. Қувасой цемент комбинати партия ташкилоти ҳузуридаги сиёсий маориф тўгараклари ва семинарларига комбинатнинг тажрибали ходимлари раҳбарлик қилмоқда. Саноат корхоналари конкрет экономикасини ва КПСС тарихини ўрганиш тўгаракларининг пропагандистлари М. Букриева ва В. Кругленко, бошланғич иқтисодий мактабнинг раҳбари С. Факеев ўртоқлар машғулотларни мазмунли ўтказмоқдалар.

Ҳозир тўгарак ва семинарларнинг машғулотларида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми материаллари ўрганилмоқда.

М. Мамедов.

●

ТОШКЕНТ. Партия Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми материаллари ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» тўғрисидаги ёрқин докладини Калинин районидаги қишлоқ меҳнаткашлари зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Район партия комитети буни эътиборга олиб, колхозларга 200 кишидан иборат пропагандист, лектор ва агитаторлар отрядини юборди. Улар меҳнаткашлар орасида Пленум ҳужжатлари юзасидан мазмунли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Э. Қодиров.

КЕЛИНГ, МУСОБАҚАЛАШАЙЛИК!

Колхозимиз аъзолари 1962 қишлоқ хўжалик йилини якунлар эканлар, далачилик бригадалари базасида трактор-далачилик ва комплекс механизациялашган бригадалар тузишга аҳд қилдилар.

Биз механизатор қизлар далачилик бригадаси базасида хотин-қизлардан иборат комплекс механизациялашган бригада тузиб, 1963 йилда 73 гектар майдонга чигит экиш, гектаридан камида 45 центнердан ҳосил кўтаришга астойдил бел боғладик. Бунинг учун биз ғўза парвариши ва пахта йиғим-теримини механизациялаш юзасидан ўз зиммамизга қуйидаги мажбуриятларни оламиз.

Илғор теримчилардан ва ўн бир йиллик мактабни битириб чиққандан кейин бизнинг бригадамизда ишлаш истагини билдирган дугоналаримиздан 8 кишига тракторчилик ва механик-ҳайдовчилик касбини ўргатамиз.

Механизмларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини кўз қорачиғидай асраймиз, дала ишларини сифатли бажариш ва ёқилғидан тежаб-тергаб фойдаланиш учун курашамиз.

Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини машинада териб оламиз.

Республикада энг арзон пахта етиштириш, коммунистик меҳнат номини олиш учун курашамиз.

Биз далани ғўзапоядан тозалаб, навбат билан «ДТ-54» ҳайдов тракторида ер ҳайдамоқдамиз. Бригадамизга бириктилган ернинг 50 гектарини чуқур шудгор қилиб қўйдик. Мўл-кўл ҳосил етиштириш учун шудгорлаш олдидан гектарига 500-600 килограммдан суперфосфат ва 14-15 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Ер текислайдиган ва экишда даркор бўладиган ҳамма техникани тахт қилиб қўйдик.

Биз дўстларимизга, дугоналаримизга, республикамиздаги барча колхоз ва совхозларнинг пахтакорларига ушбу хатни ёзар эканмиз, 1963 йилда мамлакатимизга камида 3 миллион 400 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашга ҳозирдан астойдил отланишга, коммунистик маъмурчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшишга чақирамиз.

Турсуной РАҲИМОВА,
Тошкент область, Чиноз районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг бригадири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор.
Ойша ЮСУПОВА,
Насиба ҚОСИМОВА,
механик-ҳайдовчилар.

ЕРНИ вақтида яхшилаб ҳайдаб қўйиш мўл ҳосил етиштиришнинг гаровидир. Каттақўрғон районидаги Тельман номли колхоз аъзолари буни ўз тажрибаларида синаб кўришган. СУРАТДА: колхоз партия ташкилотининг секретари Ҳамид ҲАСАНОВ механизатор Акрам Ҳусановга ерни қандай ҳайдаш тўғрисида маслаҳат бермоқда.

Ш. Мардиев фотоси.

МЕҲНАТ ВА ЯКУН

Партия ва халқимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми тарихий қарорлари руҳи билан яшамоқда. Халқимиз Улуғ Ватанимиз иқтисодий қудратини тобора ошириш учун мардона меҳнат қилмоқда. Етти йилликнинг тўртинчи йили якунланиб, янги 1963 йилга қадам қўйдик. Жонажон партиямиз XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг илҳомбахш ҳужжатлари қўлимиздаги жанговар иш программасидир.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари янги, улуғ вазифаларни бажариш учун отланар эканлар, ўтган хўжалик йилига якун чиқарадилар. Колхоз ва совхозларда 1962 хўжалик йилини якунлаш — бу йил пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашда яна ҳам тўғрироқ йўл тутиш имконини беради.

Йилни якунлашда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзган хати асосида иш тутишимиз, колхоз ва совхозларнинг бултурги молиявий фаолиятларини атрофлича чуқур таҳлил қилишимиз керак.

Ишлаб чиқариш бошқармалари ҳар бир колхоз ва совхознинг иқтисодий кўрсаткичларини чуқур анализ қилишлари, экинларнинг қайси туридан қанча ҳосил олинганлигини, сарфланган меҳнат ва харажатларни тўғри аниқлашлари, маҳсулот таннархига алоҳида эътибор беришлари зарур. Чунки, бизнинг мақсадимиз меҳнат ва маблағларни камроқ сарфлаб, тобора кўпроқ ва арзон маҳсулот етиштириш учун курашдан, бунинг учун эса энг сермеҳнат ишларни техниканинг елкасига юклашдан иборатдир.

Илғор колхозларда ҳам, қолоқ хўжаликларда ҳам йил якунланади. 1962 қишлоқ хўжалик йилини якунлаётганда, илғорлар қандай қилиб меҳнат ва харажатларни кам сарфлаган ҳолда мўл-кўл маҳсулот етиштиришга муваффақ бўлганликларининг, аксинча, қолоқ хўжаликларда кўп меҳнат сарфланган бўлса ҳам, нега маҳсулот кам етиштирилганлигининг сабабларини чуқур ўрганиш лозим.

Пешқадам колхоз ва совхозларда, бўлим ва бригадаларда, чорвачилик фермаларида қўлланилган илғор тажрибаларни умумлаштириш ва келажакдаги ишимизда дадил қўлланиш — умумий юксалишга эришишнинг гаровидир.

Экинларнинг айрим турларидан, шунингдек, чорвачиликдан зарар кўрган колхоз ва совхозларнинг иш якунларини алоҳида эътибор билан таҳлил қилиш керак. Ишлаб чиқариш бошқармалари колхозлар базасида тузилган совхозларнинг ишига ҳам якун чиқаришда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг хатидаги кўрсатмаларни эсда тутишлари лозим.

Никита Сергеевич бу совхозларнинг аҳволини ўрганиш кераклигига эътиборни жалб қилиб, маҳаллий партия, совет ташкилотларининг раҳбарларидан бу совхозларнинг аҳволи учун жавобгарлик талаб қилиш кераклигини айтган эди. Чунки улар совхозларга айланиши билан бу хўжаликлар тузалади ва рентабелли бўлиб қолади деб Марказий Комитетни ишонтирган эдилар.

Шуни айтиш керакки, республика Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, бир қатор ишлаб чиқариш бошқармалари ҳам совхозларнинг ишлари билан ҳали юзаки шуғулланиб келмоқдалар.

Совхозлар ишлаб чиқаришини кўтариш — республикада қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда энг катта резервлардан биридир. Шунинг учун ҳам совхозларда 1962 хўжалик йили якунланаётганда, бу йил амалга оширилиши зарур бўлган вазифаларни конкрет белгилаб олишимиз лозим.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика колхозларида даромад тақсимотига тайёргарлик кўриш, йиллик ҳисобот тузиш ва ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш тўғрисида махсус қарор қабул қилдилар.

1962 йил якуни ҳар бир соҳа бўйича қуруқ рақамлар йиғиндисидангина иборат бўлиб қолмай, балки ана шу кўрсаткичларга ижодий ёндашиш, танқидий нуқтаи назардан қараш лозим. Агар рақамлар мўлжалдагидан анча ортиқ экан, демак ўша жойда кишилар прогрессив иш усулларини қўлланиб, сидқидил билан меҳнат қилган. Агар кўрсаткичлар паст экан, демак ўша жойда иш кўнгилдагидай ташкил этилмаган. Бунинг сабабларини равшан кўрсатиб бериш керак.

Партия ва ҳукуматимиз социалистик қишлоқ хўжалигини тобора юксалтириш тўғрисида ҳамиша зўр ғамхўрлик қилмоқдалар. Машъал хўжаликлар йилдан-йилга кўпаймоқда. Лекин ана шу ғамхўрлик ва ёрдамлардан етарли фойдалана олмаётган колхоз ва совхозлар ҳам йўқ эмас.

Бир канча колхоз ва совхозларда 1962 хўжалик йилининг муваффақиятли якунланмаслигига сабаб — шу хўжаликларда молия-ҳисобот ва экономика масалаларининг юзаки қўйилганлигидир. Колхоз ва совхозларда йиллик ҳисобот ўз вақтида тузилиши, колхозларда даромад тўғри тақсим қилиниши ва колхозчиларнинг умумий мажлисларида муҳокама этилиши катта аҳамиятга эгадир.

1961 йилда даромад тақсимоти вақтида йўл қўйилган камчиликларнинг ва хатоларнинг такрорланмаслиги учун курашиш керак. Маълумки, аввалги йили бир қатор колхозларда инвентаризация, мол-мулкларни ва шунингдек қимматли ашёларни ҳисобга олиш юзаки ўтказилди. Йиллик ҳисоботларни тузишда бухгалтерия ҳужжатларига таяниш принципи бузилди. Ҳатто колхозчиларнинг иқтисодий манфаатдорлик принципларига риоя қилмаслик, юксак кўрсаткичларга ва маҳсулот таннархини камайтиришга эришган бир қатор бригада ва чорвачилик фермалари аъзоларининг хизматига баҳо бермаслик аҳволлари содир бўлди. Бу йилги даромад тақсимотини тузишда бундай бузилишларга сира йўл қўйиб бўлмайди.

Республикамиздаги ҳамма колхоз ва совхозларда ревизия ишларини ҳозиргача тугаллаш керак эди. Лекин 948 колхоздан 1 ноябргача 626 та колхозда ревизия тамомланди, холос. Бу ишда бир қатор областлар жуда орқада қолмоқда. Хусусан, Самарқанд, Бухоро, Андижон ва Тошкент областларида ревизия ишларини ўтказиш кечиктирилмоқда.

Ўтказилган ревизиялар колхозларнинг 3 миллион 697 минг сўм ва совхозларнинг 372 минг сўм маблағи турли йўллар билан исроф қилинганлигини кўрсатди. Молия ишларида интизомсизлик, ҳисобот ишларида чалкашликлар кўп эканлиги аниқланди. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари камоматларни тиклаш учун курашишлари, қарздор шахслардан пулни тезроқ ундириб олишлари керак. Колхозчиларнинг ҳақларини ўз вақтида бериш, дебитор қарзларни ундириш, махсус комиссиялар тузиб, инвентаризация ишларини тўғри ўтказиш, ҳар бир кишида колхоз мулки учун жавобгарлик ҳиссини ошириш лозим.

Колхозларнинг молия-хўжалик фаолиятини колхоз аъзоларининг камида 70-75 проценти иштирокида ўтказилган йиғилишда муҳокама қилиш, бу йиғилишларда танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, колхоз правлениеларининг ишидаги камчиликларни дадил очиб ташлаш — 1963 йилда мамлакатга 3 миллион 400 минг тонна «оқ олтин», шунингдек, кўплаб пилла, сабзавот, картошка ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришда катта роль ўйнайди. Меҳнат ва маблағ сарфларини камайтириш, маҳсулот таннархи масалалари умумий йиғилишларда диққат марказида туриши керак. Умумий йиғилишларда ҳар бир соҳанинг масъул кишиларидан белгиланган планларнинг бажарилишини талаб қилиш билан бирга уларнинг ишига тўғри баҳо берилмоғи керак.

Колхоз Уставининг, колхоз демократиясининг қоидаларини муқаддас билиш лозим. Колхозларда йиллик даромад тақсимотларини тузиш ва колхозчиларнинг умумий йиғилишларида муҳокамадан ўтказиш 15 февралгача тамомланиши зарур. Қобилиятсиз, ишда ўзини кўрсата билмаган кишиларнинг ўрнига ташаббускор, серҳаракат, ҳалол кишиларни дадил кўтариш лозим.

Колхозларда ревизия комиссияларининг фаолиятини кучайтириш — маҳаллий партия, совет ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигига келаётган айрим хабарларга қараганда, баъзи бир хўжаликларда колхоз Уставини бузишга йўл қўйилмоқда. Масалан, Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 37 та колхоздан 15 таси текширилганда, колхозларнинг 312 гектар майдони турли йўллар билан талон-торож қилинганлиги аниқланди. Ишлаб чиқариш бошқармасининг раҳбарлари колхозларда ревизия ўтказилишига эътибор бермайдилар. Бунга тоқат қилиб бўлмайди. Колхоз Уставининг бузилишига йўл қўйган ёки Уставни бузган шахслар колхозчилар муҳокамасига қўйилиши, айбдорларга қаттиқ чора кўрилиши лозим.

Яқинда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги область ва ишлаб чиқариш бошқармалари ходимлари иштирокида колхоз, совхозларда 1962 йилни якунлаш, йиллик ҳисоботларни тузишга бағишланган уч кунлик семинар ўтказди. Бунда Молия министрлиги, Давлат план комиссияси, Ўзбекистон Статистика бошқармаси ва республика Қишлоқ хўжалик министрлиги, Экономика институтининг ходимлари актив қатнашдилар.

Йиллик ҳисоботни тузиш ва колхозларда даромад тақсимотини ўтказиш ҳар бир хўжалик ҳаётида муҳим воқеадир. Шунинг учун ҳам ҳисобот ходимларига яқиндан кўмаклашиш, уларга қулай шароит яратиб бериш керак.

1963 йилда республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида улуғвор вазифалар турибди. Ҳисобот тузиш ва колхозларда даромад тақсимотини, ҳисобот ва ҳисобот-сайловлари йиғилишларини ўтказишда бултур қилинган меҳнатга якун ясаш билан бирга бу йилги жанговар вазифалар колхозчилар оммасига кенг тушунтирилиши, хўжалик раҳбарларининг фаолиятига чорва қишлови қандай ўтказилаётганлигига, кўклам экиш кампаниясига қандай тайёргарлик кўрилаётганлигига қараб баҳо бериш керак.

О. ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг ўринбосари.

Хатлардан сатрлар

Тошкент. Шаҳар маданият уйининг халқ театри қишлоқ хўжалик институти студентларига «Заҳарли ҳаёт» спектаклини кўрсатди.

Т. Абдуллаев.

●

Фарғона. Ўзбекистон районидаги 300 дан ортиқ оила янги уйларга кўчиб кирди. Бу оилалар янги йилни янги уйларда кутиб олдилар.

Ш. Воҳидов.

●

Қорақалпоғистон АССР. Давлат нашриёти қорақалпоқ тилида биринчи марта календарь чиқарди.

Р. Ешимбетов.

●

Хоразм. Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози правлениеси яна 50 кишига қарилик пенсияси белгилади.

И. Ҳожиев.

●

Қўқон. Шаҳарда янги кенг экранли «Баҳор» кинотеатри ишга туширилди. Кинотеатр икки залдан иборат бўлиб, ҳар бирига 420 томошабин сиғади.

Т. Аъзамов.

ҚЎШНИ КОЛХОЗГА ЁРДАМ

ОҚҚЎРҒОН, (Тошкент области), 2 январь. (ЎзТАГ). Оққўрғон районида Ленин номли илғор колхоз механизаторлари ерни шудгорлаш планини бажардилар. 2.123 гектар майдон шудгор қилинди.

Қаттиқ совуқлар ҳам, қор ёғиб туриши ҳам тракторчиларнинг бу ишни аъло даражада бажаришларига халақит беролмади. Шудгор билан бир вақтда тупроққа минерал ўғитлар солинди. Каноп майдонларида бир ярим минг гектар майдоннинг ҳар гектарига 400 килограммдан ўғит солинди.

Тракторчиларнинг иши икки сменали қилиб уюштирилди. Колхоз правлениеси тракторчиларни кунига икки маҳал иссиқ овқат билан таъминлаб турди. Тракторчилардан Эргаш Эгамбердиев, Василий Ким, Александр Лянларнинг ҳар бири 350-370 гектар ерни шудгор қилди. Улар сменада бир ярим норма бажариб келдилар.

Колхоз механизаторлари шудгорни тамомлаб, Ленин номли қўшни колхоз меҳнаткашларига ёрдам беришга аҳд қилдилар. Уларнинг кўплари ўз тракторлари билан Ленин номли колхозга жўнаб кетдилар.

Бу суратда «Ўзсельхозтехника» Москва район (Андижон области) бўлимининг устахонасидаги иш жараёни тасвирланган. Устахона коллективи сеялка ва тракторлар ремонтини бар вақт тугаллаш учун курашмоқда. Суратда: илғор слесарлардан Ҳабибулла ДАДАЖОНОВ (ўнгда) ва Кўпайсин МИРЗАЕВ сеялкани ремонт қилмоқда.

С. Безносов фотоси.

ШЎРНИ ҚАНДАЙ ЮВИШ КЕРАК

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Республикамизда суғорилаётган ерларнинг ярмидан кўпроғи, янгидан ўзлаштирилган ерларнинг эса 75 процентга яқини ҳар хил даражада шўрлангандир. Шўр ерлар Фарғона водийсидаги дарё ва сойларнинг қуйи қисмида, айниқса Марказий Фарғонанинг Ёзёвон, Қизилтепа, Дамкўл, Оққум, Аччиқкўл ва бошқа массивларида, Катта Фарғона каналининг ён қисмларида, Амударёнинг қуйи оқимида (Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда), Зарафшон дарёсининг қуйи оқимида (Бухоро ва Қоракўл воҳаларида) ҳамда Қашқадарё, Шерободдарё ва республикамиздаги бошқа кўпгина дарёларнинг қуйи қисмида кўпроқдир.

Масалан, Мирзачўлнинг Ўзбекистон қисмидаги Киров магистраль канали суви билан суғориладиган қисмидагина 61,6 минг гектар ер камроқ, 17,9 минг гектари ўртача, 20,7 минг гектари кучли ва 10,1 минг гектари бутунлай шўрлангандир.

Маълумки, шўр ерга экин экилса, у текис униб чиқмайди, экинни шўр қисиб қўяди. Натижада ҳосили 2-3 баравар (50-82 процент) камайиб кетади. Кучли шўрланган ерларда эса экин ўсолмайди. Шунга кўра шўр ерларга экин экиш учун уни, албатта, ювиш талаб қилинади. 1963 йил экини учун шўри ювиладиган ерлар республика бўйича 1.220 минг гектарни ташкил қилади.

Шўрни ювишда кўпинча тупроқнинг юқорида баён этилган хусусиятлари ҳисобга олинмасдан, ҳамма ерга бир миқдорда сув қуйилади. Натижада кучли шўрланган ерлар ювилмай қолади, ерости сувлари яқин жойлашган ерларда эса ботқоқлик ҳосил бўлиб, бу ер қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб қолади. Шунинг учун ҳам шўр ювишга киришмасдан олдин тупроқнинг шўрлик даражасини, ерости сувларининг қанчалик чуқурликда жойлашганини аниқлаб олиш зарур. Хўжаликлар ёки район бошқармаларидаги агрохимия лабораторияларида тупроқнинг 0-25 сантиметр, 25-50 сантиметр, 50-100 сантиметр ва ҳоказо қатламларидаги тупроқдан ва ерости сувидан намуналар олиб, уни кимёвий анализ қилиб кўриш керак. Бу ишларни бажаришда ўрта мактабларнинг химия ўқитувчилари ҳам деҳқонларга яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Ўзбекистон шароитида илгаридан суғорилиб келинаётган ерларнинг шўрини ювиш учун тупроқнинг сув ўтказувчанлик хусусияти яхши ва кучсиз шўрланган бўлса, бир гектарига 1800-2000 кубометр, ўтказувчанлик хусусияти ёмон бўлса, 2000-2500 кубометр, ўртача шўрланган бўлса, енгил тупроқли ерни ювиш учун 3000-4000 кубометр, оғир тупроқли ерни ювиш учун 3500-4500 кубометр, кучли шўрланган бўлса, енгил тупроқли ерни ювиш учун 4000-6000 кубометр, оғир тупроқли ерни ювиш учун 5000-7000 кубометр сув нормаси белгиланади.

Янги ерларнинг шўрини ювиш учун сув нормаси кўпроқ белгиланади, яъни тупроқ кучсиз шўрланган бўлса, бир гектар ерга 2000-4000 кубометр, ўртача шўрланган бўлса, 10000-12000 кубометр, кучли шўрланган бўлса, 13000-15000 кубометр, шўрхокларни ювиш учун 15000-18000 кубометр сув сарфланади. Шўрхок тупроқларни ювиш учун сув ўтказувчанлик хусусияти яхши, яъни механик таркиби енгил ва ерости сувлари 3 метр чуқурда жойлашган бўлса, сарфланадиган сув нормасини камайтириш, агар тупроқнинг сув ўтказувчанлиги ёмон бўлса, сув нормасини бир оз кўпайтириш мумкин.

Тупроқнинг оғир ёки енгиллиги ҳақидаги маълумотлар тупроқ карталаридан олинади. Шуни ҳам эслатиш керакки, юқоридаги норма бўйича бир гектар ерни ювиш учун белгиланган сувни бир йўла бермасдан, карталарга 1500-2000 кубометрдан қилиб оқизиш, сув тупроққа сингиши билан навбатдаги сувни бериш керак. Пайкаллардаги сувнинг қалинлиги биринчи сув беришда — 10-13 сантиметр, иккинчи сув берилганда — 13-16 сантиметр, кейинги сув берилганда — 17-20 сантиметр бўлиши мақсадга мувофиқдир. Ҳамма сув бир йўла берилса, пушталарни бузиб кетиши, пайкал ичидаги тупроқ зичлашиб, ер яхши ювилмай қолиши мумкин.

Тупроқнинг қандай ювилганини ташқи кўринишига қараб ҳам тахминан аниқлаш мумкин. Яхши ювилган тупроқ тўқ тусдан оч тусга ўтиб, бетида қизғиш доғлар пайдо бўлади, тупроқ тез етилади. Етилиш даврида бети дарз кетади. Ювилган жойдан юрганда оёққа нам тупроқ камроқ ёпишади. Агар чала ювилган бўлса, тупроқнинг 1-2 сантиметр чуқур қатлами оёққа жуда ёпишқоқ бўлади.

Тажриба шуни кўрсатдики, еросги суви қанчалик чуқур жойлашган бўлса, тупроқнинг шўри шунчалик тез ва яхши ювилади. Шунинг учун тупроқнинг шўри ерости сувлари энг чуқур жойлашган даврларда ювилмоғи лозим.

Шуни айтиш керакки, ерости сувлари республикамизнинг ҳамма районларида ҳам кузда доим чуқур ва баҳорда юза жойлашган бўлавермайди. Ерости сувининг режими дарёнинг сув режимига боғлиқ бўлган Мирзачўлнинг Сирдарё бўйидаги районларида, Бухоро областининг Зарафшон дарёси яқинидаги айрим районларида, Хоразм областининг деярли ҳамма ерида ва Қорақалпоғистон АССРнинг бир қисм экин майдонларида ерости сувлари дарё сувга тўлиб оқадиган ёз ойларида юза, баҳорда эса чуқур жойлашган бўлади.

Лекин ернинг шўрини ювишда бу ҳолга кўпинча эътибор берилмаяпти.

Масалан, Фарғона областида 1961 йилда экин экиш учун ювилиши талаб қилинадиган 234 минг гектар шўр ернинг фақат 32,7 минг гектари ва 1962 йилда экин экиш учун ювилиши лозим бўлган 261 минг гектар шўр тупроқнинг фақат 26,8 минг гектари, Бухоро областида 1961 йилда экин экиш учун ювилиши керак бўлган 185 минг гектар шўрхок участканинг атиги 7,9 минг гектари ва 1962 йилда экин экиш учун ювилиши талаб этиладиган 164 минг гектар шўр ернинг 9,8 минг гектари куздан бошлаб, то 1 январгача ювилган. Қолган ҳамма ерларда тупроқнинг шўрини ювиш ерости суви юза бўлган баҳор ойларида ўтказилган. Натижада шўр чала ювилган. Бунга эндиликда йўл қўйиб бўлмайди.

Хоразм областида шўр ювишга жуда муҳим ва энг масъулиятли иш деб қаралади. Бу жойда тупроқнинг шўрини ювиш юзасидан ҳар йили планлаштирилган 360-400 минг гектар ерда кузда эмас, балки баҳорда — ерости суви чуқур бўлган вақтда яхшилаб ювилади. Шунинг учун ҳам область пахтадан ҳар йили мўл ҳосил олиб келмоқда.

Шўр ювишни тўғри ўтказишда сувчининг роли катта. Лекин кўпгина колхоз ва совхозларда шўр ювиш учун сувчилар етарли ажратилмайди. Янгиер районидаги «Дружба», 2-«Боёвут» совхозларида, Карл Маркс номли колхознинг II ва IV участкаларида аввалги йилнинг кузида ва 1962 йил баҳорда тупроқнинг шўрини ювиш учун 20-30 гектарли карталарга атиги 1-2 тадан сувчи ажратилди. Уларнинг иши устидан назорат қилинмади. Бундай хатоликларга Гулистон, Сирдарё районларида ва бошқа районларда ҳам йўл қўйилди. Натижада тупроқнинг шўри чала ювилди. Ғўзанинг нормал ривожланиши учун тупроқда зарур шароит бўлмади. Бу ҳол ҳосилдорликнинг камайиб кетишига, пахтанинг кеч етилишига сабаб бўлди.

Бу катта хатонинг такрорланмаслиги учун ҳамма чораларни кўриш, суғоришга энг яхши сувчиларни танлаб қўйиш, 20-30 гектарли карталарга сув тараш учун камида 8-10 киши ажратиш, уларнинг унумли ишлашлари учун зарур шарт-шароитни яратиб бериш керак.

Ҳар қайси картада учрайдиган шўр доғларни йўқотиш тупроқ шўрини ювишдаги энг муҳим вазифалардан биридир. Шўр доғлар ернинг баландроқ жойида ҳосил бўлади. Тажрибали деҳқонлар уни йўқотиш учун шудгордан олдин шўр доғнинг контурасини аниқлаб қўядилар. Сўнгра эса дўнгни бульдозер билан суриб текислайдилар. Ундан кейин ерни шудгор қиладилар ва пол оладилар. Одатда ер ҳайдалиб пол олингандан кейин шўр доғ ўрнидаги поллар атрофидаги ерлардан ажратилиб, унга алоҳида ўқариқ орқали сув қўйилиб, шўри бир-икки марта ювиб олинади. Кейин атрофдаги бошқа поллар билан бирга яна ювилади. Текислаш натижасида тупроқнинг йўқотилган унумдорлигини тиклаш учун ўрнига шудгорлашдан олдин оширилган миқдорда маҳаллий ва минерал ўғитлар солинади. Шундай қилинса, шўр доғлар тупроқнинг унумдорлиги атрофидаги ер тупроғининг унумдорлиги билан тенглашади ва шўр доғлар йўқолади.

Акром РАСУЛОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати,
Абдулла АЗИЗОВ,
тупроқшунос.

КАДРЛАР ЎҚИМОҚДА

Янгиариқ районидаги Нариманов номли колхоз аъзолари 1962 йилда катта меҳнат ғалабасига эришдилар. 1940 гектар майдоннинг ҳар гектаридан эл хазинасига 39,3 центнердан «оқ олтин» сотдилар. Топширилган пахтанинг ҳаммаси юқори сортларга қабул қилинди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг ташаббуси билан яқинда пешқадам колхозда колхоз раисларини тайёрлаш бир йиллик мактаби ташкил этилди. Мактабда область районларидан 14 киши ўқимоқда.

Шунингдек, Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли колхозда бригада бошлиқларини тайёрлаш мактабида ҳам ўқиш муваффақиятли давом этмоқда. Мактабда область колхозларидан келган 14 киши билим оляпти.

Р. ТУРСУНОВ.

«Қизил Ўзбекистон»да босилгандан кейин

«ГИЛМОЯ КЕНГ ҚЎЛЛАНИЛСИН»

Геология-минералогия фанлари кандидати ўртоқ М. Зокировнинг шу сарлавҳа остида босилган хабарида республикамиз саноат корхоналарида, айниқса машинасозлик корхоналарида маҳаллий гилмоядан фойдаланишнинг афзаллиги илгари сурилган эди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат план комиссияси раисининг ўринбосари ўртоқ Р. Саркисовадан қуйидаги жавоб олинди:

Ўзбекистон Давлат план комиссияси хабарда кўтарилган масалалар билан чуқур танишиб чиқди. Газетада тилга олинган ва баъзи-баъзида фойдаланиб келинган Келес гилмояси қуюв ишларида яхши фойда бермаётир. Шунинг учун ҳам кўпгина саноат корхоналари Келес гилмоясидан фойдаланмай қўйди. Геология-қидириш ташкилотлари эса пармалаш эритмалари тайёрлашда Бухоро областининг Озқамар, Қарши шаҳри ёнидаги Қўнғиртоғ гилмояси ва пармалаш ишлари олиб бораётган ерга яқин жойдаги маҳаллий гилмоялардан фойдаланиб келмоқда.

Кейинги вақтларда гилмоя конлари топиш юзасидан республикамизнинг кўпгина жойларида геология-қидириш ишлари олиб борилди. Каттақўрғон шаҳри атрофида катта гилмоя запаси топилди. Текшириш натижаси шуни кўрсатдики, Каттақўрғон гилмояси қолиплаш учун ҳам, керамзит ишлаб чиқариш учун ҳам хом ашё бўлиб хизмат қилади, ғишт, черепицалар тайёрлашда уларни кўркам, силлиқ қилиш учун ишлатилади. Гидротехника иншоотлари қурилишида канал ва ариқларнинг тубини шу гилмоя билан шуваса сув сингиб кетмайдиган бўлади. Бундан ташқари Каттақўрғон гилмоясидан ўсимлик мойларини тозалаш, пармалаш эритмалари тайёрлаш ва ҳар хил саноат корхоналарида фойдаланиш мумкин.

Каттақўрғон гилмоясининг экономикамиз учун анча фойдали эканлиги кўриниб турибди. Шуни назарда тутиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Экономика институти бу кондан Ўрта Осиёдаги корхоналарда фойдаланиш узоқ районлардан келтириладиган гилмояга нисбатан қанчалик афзал эканлигини ишлаб чиқмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Экономика институти «Қизил Ўзбекистон» газетасида кўтарилган гилмоя заводи қуриш масаласи юзасидан тегишли тайёргарлик ишларини олиб бормоқда.

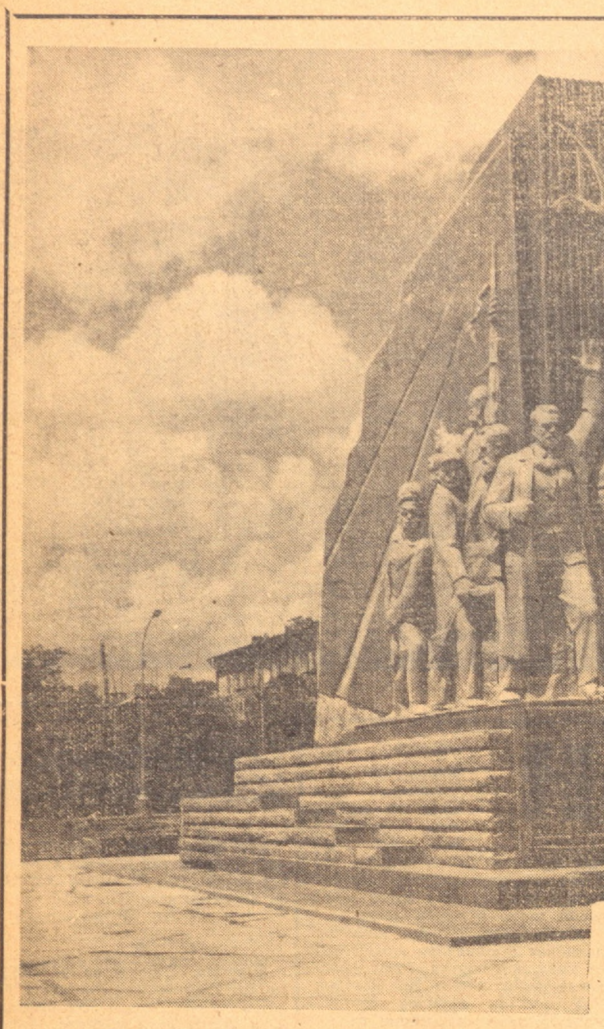

СУРАТДА: Москвалик ҳайкалтарош Д. Б. РЯБИЧЕВ, архитекторлар Н. Н. МИЛОВИДОВ ва С. С. ОЖОГОВ томонидан ишланиб, Тошкентнинг Вокзал майдонида 14 Туркистон комиссари хотирасига ўрнатилган ҳайкал.

Е. Юдиукин фотоси.

СИНТЕТИК УЙ

Москва шаҳар, Шепелюгин кўчасида бошқа уйларга мутлақо ўхшамайдиган янги кичик уй қад кўтарди. Бу уй тажриба сифатида қурилган бўлиб, бу участкада кейинчалик қуриладиган беш қаватли бинонинг бир қисмидир. Уй — структураси, хусусияти ва ранги жиҳатидан турлича бўлган пластик массалардан кенг фойдаланиб қурилган.

— Пластик массалар, алюминий, ойна, енгил бетон ва бошқа прогрессив материаллар келажакда оммавий қурилишда ишлатиладиган материаллардир, — деб ҳикоя қилди «Моспроект» бошқармасининг бош конструктори Юрий Диховичний. — Пластик массаларни қўллаш бинонинг оғирлигини камайтиради, таннархини арзонлаштиради, материаллар сарфи камаяди. Уйларимиз янада чиройли бўлади. «Катта химия» заводлари бирин-кетин барпо қилинавергач (бундай заводлар кўплаб қурилди ва қурилмоқда), қурилишларимизда пластикалар тобора кўпроқ қўлланилади.

Бу уйда иккита квартира: икки хонали ва уч хонали квартира бўлиб, уларнинг жойлаштирилиши оддий квартиралардан фарқ қилмасада, уларга мутлақо ўхшамайди.

Ташқи девори қалинлиги 10 сантиметр бўлган панеллардан монтаж қилинган. Бинонинг ички томонидаги қатлами синтетик смолаларга ёпиштирилган ёғоч қипиғидан ясалган. Юзаси қимматли ёғоч тахтасига ўхшаб кўринади ва уни бўяшнинг ҳам ҳожати йўқ. Томга ёпилган панеллар конструкцияси ҳам шунга ўхшашдир. Панеллар бир-бирига зич қилиб жойлаштирилган, орасидан бино ичига нам ҳам, ҳаво ҳам кира олмайди.

Ёғоч қипиғидан ясалган плиталар меламин плёнкаси билан қопланган. Эшик ва ойналар шиша пластикадан қилинган. Поллар эса полехлорвинил плиталаридан ясалган. Ҳатто водопровод, канализация ва газ трубалари ҳам полиэтилен, полипропилен ва винипластдан ясалган.

Шуниси ҳам борки, хоналарда радиаторлар, иситиш трубопроводлари йўқ. Уй вентиляция билан боғлиқ ҳолда ҳаво билан иситилади. Иссиқ ҳаво эса синтетик материаллардан тайёрланган, кўзга кўринмайдиган ҳавопроводлардан киради.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, қора рангдаги ванна ҳам, оч сариқ умивальниклар ҳам пластик массалардан ясалган. Улар енгил, чиройлидир. Чунончи, ваннани бир қўл билан бемалол кўтариш мумкин — унинг оғирлиги атиги 13-14 килограмм.

Бу уйда ҳамма нарса одатдан ташқари енгил. Ҳатто уйнинг ўзи ҳам традицион материаллардан ясалган панелли уйга нисбатан тахминан уч баравар, оддий ғишт уйларга нисбатан 5-6 баравар енгил.

Шепелюгин кўчасидаги бу уй СССР Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси бинокорлик бўлими экспонатлари қаторига киритилган.

Яқин орада Москвада — Вятск кўчасида синтетик материаллардан кенг фойдаланиб қуриладиган яна бир уй қад кўтаради. Бу уй беш қаватли бўлади. Унинг лойиҳаси СССР Қурилиш ва архитектура академиясининг институтларида тузилган.

Г. ВЛАДИМИРОВ.
(АПН).

ЛЕНИН МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

РЕВОЛЮЦИОН ЎТМИШ МАДҲИЯСИ

Республикамиз пойтахти Тошкентда 14 Туркистон комиссари хотирасига ўрнатилган ҳайкал 1963 йил Ленин мукофоти учун тақдим қилинди.

Ҳайкал шаҳарнинг Вокзал майдони қиёфасини бутунлай ўзгартириб юборди. Тошкентнинг марказий магистралларидан бирига ўрнатилган бу ҳайкал атрофдаги безак комплекслари билан биргаликда гўзал бир архитектура ансамблини ташкил қилади, тематик мазмуни жиҳатидан эса алоҳида ажралиб туради.

Владимир Ильич Ленин социалистик революция идеяларини пропаганда қилишнинг воситаларидан бири — санъатга жуда катта аҳамият бериб, унинг ижтимоий-тарбиявий ролини таъкидлаган эди. Вокзал майдонида ўрнатилган ҳайкал темасининг мазмунан теранлиги, ғоясининг порлоқлиги билан ана шу мақсадга хизмат қилмоқда. У шонли революцион ўтмиш шарафига айтилган гимндир.

Ўзбек халқининг Туркистонда Октябрь революциясининг ғалабаси учун, босмачиларга ва чет эл интервентларига қарши, Ўзбекистон территориясида Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва уни мустаҳкамлаш учун кураши саҳифалари Туркистон комиссарларининг номи билан боғлиқдир. Туркистон комиссарлари чор Россиясининг чет ўлкасида революция ғалабалари учун кураш олиб борган Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларидан эди. Улар 1919 йил январида исён кўтарган оқ гвардиячилар қўлида ҳалок бўлдилар. Уларнинг образи ана шу ҳайкалда абадийлаштирилган. В. Д. Вотинцев, С. П. Гордеев, Е. П. Дубицкий, М. С. Качуринер, Г. И. Лугин, А. Н. Малков, А. Я. Першин, М. Троицкий, В. Д. Фигельский, В. Н. Финкельштейн, И. П. Фоменко, А. В. Червяков, Д. Г. Шпильков, Н. В. Шумилов — бу номлар гранит постаментда ярқираб туради.

Ҳайкал авторлари москвалик ҳайкалтарош Д. Б. Рябичев, архитекторлар Н. Н. Миловидов ва С. С. Ожогов олинган темани ёрқин акс эттиришга имкон берадиган образли пластик воситаларни топа билганлар. Шунинг учун ҳам бу асарни Ўзбекистонда монументал ҳайкалтарошликни ривожлантиришда муҳим воқеа дейиш мумкин.

Авторлар олдида ягона бир асарда Ўзбекистон Совет республикасининг қарор топишида ҳар бири муҳим роль ўйнаган 14 баҳодир революция қаҳрамони образини абадийлаштиришдек мураккаб вазифа турар эди. Бир томондан, группа портретини ҳал этиш, иккинчи томондан, ана шу кишиларни революцион вазифалари, интилишлари жиҳатидан бирлаштирувчи сюжет линиясини топиш керак эди. Авторлар бу вазифани муваффақиятли ҳал қилганлар. Комиссарлар революция жанглари вақтида Қизил байроқ остида ғолибона юриш пайтида тасвирланган. Авторлар комиссарларнинг абадийлигини трагик воситалар билан эмас, балки кураш жараёнида тасвирлаб, комиссарлар идеяларининг ғолиблигини бера олганлар. Революция темасини ана шу тарзда ҳал этиш янгилик эмас. Сюжет линияси ўхшаш бўлган бир неча ҳайкалларни санаб ўтиш мумкин. Бироқ авторлар, шунга қарамай, темани ўзларига хос бир услуб билан ҳал этиб, мустақил бадиий асар яратганлар.

Шу билан бирга, ҳар бир образ ўзига хос хусусиятлари билан тасвирланган. Уларда революция учун оташин курашчиларнинг ички дунёсини, характерини кўриш мумкин. Умумий кўринишда ҳар бир қаҳрамоннинг ўзига хос ҳаракати, қиёфаси орқали уларга мазмун бағишланган.

Масалан, гранит байроқ олдида Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Вотинцев (ўнгда) ва Туркистон Халқ Комиссарлари Советининг Раиси Фигельский тасвирланган. Улар халқ юришига бошчилик қилаётгандек бўлиб кўринадилар. Бу революционерлар образи ташқи жиҳатдан хотиржам, тантанали ҳолатда тасвирланган бўлса-да, уларнинг ҳаяжонланганлиги сезилиб туради. Бу образлар халқларни курашга, янги жамият қуришга етакловчи партияни ўзида мужассамлаштиргандек бўлиб кўринади. Уларнинг юзида халқ тақдири учун буюк масъулият кўзга ташланади. Дадил қадам эса қаҳрамонларнинг маънавий кучини ифодалайди. Келиб чиқиши, маълумоти жиҳатидан турлича бўлган, революцион курашни ўз ҳаёт йўли қилиб белгилаб олган бу икки киши образини уларнинг ғоявий йўли бирлиги бирлаштириб туради. Автор Вотинцев ва Фигельский образларини маҳорат билан тасвирлайди. Ҳайкалтарош Фигельскийни солдат шинелида эмас, балки пальто, костюм кийган ва галстук таққан ҳолда кўрсатган. Бу билан автор университетни тамомлаган, ўз фаолиятини халқларни асрий қулликдан озод қилиш ишига бағишлаб, ўқитувчилик касбидан воз кечган, ҳар тарафлама маълумотли киши образини ҳаққоний тасвирлайди.

Бу икки фигуранинг умумий кўринишида, уларнинг бир-бирига пластик боғлиқлигида Фигельскийнинг қўлини кўтариб туриши ҳам маълум композицион роль ўйнайди. Ҳар бир комиссар образи ана шундай тўлақонли қилиб яратилган.

Жуда катта байроқ қаҳрамонлар группасини тасвирлашда фон хизматини ўтайди. Комиссарлар кучли ракурсларда динамик тасвирланган. Байроқнинг ҳар икки томонидаги фигураларнинг жойлаштирилиши, кўриниши, ҳаракати турлича бўлиб, фигураларнинг динамикаси олдиндаги икки марказий фигурага яқинлашган сари жиддийлашиб боради.

Асар композициясида иккинчи даражали элементлар йўқ. Ундаги ҳар бир деталь ўзига хос эмоционал мазмунга эгадир. Чунончи Троицкий қўлидаги газета Туркистон комисссарларининг большевистик партия сўзини кенг меҳнаткаш халқ оммасига етказувчи матбуотга қандай эътибор бергачликларини кўрсатиб туради.

Ўзбекистонда гранитдан композицияси жиҳатдан ана шундай мураккаб монументал санъат асари биринчи марта яратилди. Бу асар республикада санъатни, айниқса ҳайкалтарошликни ривожлантиришда янги босқич очади.

Бу монументал асарнинг Ленин мукофотига тақдим қилинганлигини чин юракдан маъқуллаймиз.

М. СОКОЛОВА,
санъатшунос.

ШОИР ҒАЙРАТИЙНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Кекса ўзбек совет шоири Ғайратий туғилган куннинг олтмиш йиллигига бағишлаб, 2 январда Ҳамза номидаги ўзбек академик театрида ўтказилган юбилей кечасига ишчилар, колхозчилар, адиблар, артистлар — турли касб эгалари тўпланди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Ҳамид Ғулом қисқача кириш сўзи билан кечани очди. Ғайратийнинг ижоди ҳақида филология фанлари кандидати Л. П. Қаюмов доклад қилди.

Кечада Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари А. Мухтор, «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакторининг ўринбосари Ҳ. Н. Нуруллаев, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. И. Зоҳидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг раиси У. Е. Иброҳимов, Ўзбекистон Давлат Бадиий адабиёт нашриётининг директори А. Ўразаев, Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари Қ. Қ. Узоқов, «Ёш гвардия» нашриётининг директори С. Йўлдошев, «Ўзбекистон маданияти» газетаси редакторининг ўринбосари С. Тиллаев, «Шарқ юлдузи» журналининг редколлегия аъзоси Шуҳрат, «Звезда Востока» журналининг редактори А. А. Удалов ва бошқалар сўзга чиқиб, юбилярга узоқ умр, катта ижодий муваффақиятлар тиладилар.

Юбиляр номига келган кўпгина телеграммалар ўқиб эшиттирилди.

Кеча охирида шоир Ғайратий Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига ёзувчилар тўғрисида ва совет адабиётини ривожлантириш тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганликлари учун чин қалбдан ташаккур изҳор қилди. У ўзининг бутун ижодий фаолиятини халққа ва партияга хизмат қилишга бағишлаяжагини айтди.

Шу куни Ҳамза театри коллективи «Қузғунлар» деган янги спектаклни кўрсатди. (ЎзТАГ).

ТУРЛИ мамлакатлардан ХАБАРЛАР

Бузилмас бирлик далили

ГАВАНА, 3 январь. ТАСС мухбирлари **Н. Чигирь** ва **А. Иванников** хабар берадилар:

Куба революциясининг тўрт йиллигига бағишланиб кеча Гаванада ўтказилган жуда катта байрам тантаналари — Куба революцион халқи бузилмас бирлигининг янги ёрқин далили бўлди.

Ҳукумат минбарида Куба Республикасининг президенти Освальдо Дортикос, бош министр Фидель Кастро, Бирлашган революцион ташкилотлар миллий раҳбарлигининг аъзолари, министрлар, Куба революцион армиясининг қўмондон составн, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари турибдилар. Уларнинг ёнида революция йиллигини байрам қилиш учун Гаванага келган совет космонавти Павел Попович, совет делегациясининг бошлиғи П. Н. Федосеев, совет ҳарбий делегациясининг бошлиғи Совет Иттифоқи маршали Н. И. Крилов, бошқа чет эл делегацияларининг раҳбарлари, дипломатик корпус аъзолари, шу жумладан СССРнинг Кубадаги элчиси А. И. Алексеев турибдилар.

Куба қуролли кучларининг паради бир ярим соат давом этиб, улар ҳар қандай агрессияга зарба беришга тайёр эканликларини намойиш қилдилар. Майдонга тўпланган Гавана меҳнаткашлари Куба озодлиги ва мустақиллигининг ҳимоячиларини «Фидель! Фидель!», «Фидель-Хрушчев, биз сизлар билан биргамиз!» деган хитоблар билан табрикладилар.

Парадни армия ва ҳарбий денгиз офицерлари мактабларининг курсантлари бошлаб бердилар. Шундан кейин артиллерия ва бронетанк қўшинлари қисмларининг кўриги бошланди.

Ҳарбий парад тамом бўлганидан кейин атрофдаги кўчалардан юз минларча Куба меҳнаткашлари майдонга оқиб кира бошладилар. Намойишчилар Фидель Кастрони, Кубанинг бошқа раҳбарларини, чет эллик меҳмонларни қизғин табрикладилар.

Шундан кейин Куба бош министри Фидель Кастро катта нутқ сўзлади.

ТУНИСДА ПРОГРЕССИВ МАТБУОТ ТАЪҚИБ ҚИЛИНМОҚДА

ТУНИС, 2 январь. (ТАСС). Тунис маъмурлари Тунис Коммунистик партиясининг органи «Атталиа» ҳамда озодлик ва тинчлик учун кураш комитетининг органи «Трибюн дю прогрэ» газетасининг чиқишини тақиқлаб қўйди. Бундай чора мамлакат мустақиллиги эълон қилинган пайтдан бери биринчи марта кўрилмоқда.

«Атталиа» газетасини нашр этишнинг тўхтатиб қўйилганлиги муносабати билан Коммунистик партия секретариати баёнот тарқатди. Баёнотда бундай дейилади: «Бу адолатсиз чора матбуот эркинлиги ҳақидаги қоидага зид бўлиб, ҳеч қандай қонуний асосга эга эмас. Бу чора оқибат натижада партиямизга фитна тўғрисидаги ўз фикримизни айтишга ва ундан тегишли хулосалар чиқариб олишга ҳалақит бериш йўлидаги уринишдир».

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

БАҒДОД, 3 январь. (ТАСС). «Албилод» газетаси «Совет Иттифоқининг 1963 йилдаги янги ташаббуси» сарлавҳали мақоласида Н. С. Хрушчевнинг Англияда чиқадиган «Дейли экспресс» газетаси саволларига берган жавобини шарҳлаб, Совет Иттифоқининг 1963 йилда ядро қуролининг ҳамма синовларини тўхтатишга тайёр эканлигини таъкидлайди. Газета бу ташаббусни атом синовларини тақиқлаш тўғрисида халқаро майдонда бир битимга келиш йўлидаги янги қадам деб ҳисоблайди.

ҒАРБИЙ ИРИАН УСТИДА ИНДОНЕЗИЯ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

ЖАКАРТА, 1 январь. (ТАСС). Ғарбий Ирианнинг маъмурий маркази — Котабару (Холландия) шаҳридаги флагштокдан голландиялик мустамлакачиларнинг уч рангли байроғи олиб ташланиб, унинг ўрнига Индонезия Республикасининг қизил-оқ байроғи кўтарилди.

ТАСС шарҳчиси Н. Поздняков ёзади:

Голландия давлат байроғининг туширилганлиги Индонезия архипелагида уч аср давом этган мустамлакачилик ҳукмронлигига хотима берилганлигини нишонлади, Индонезия архипелагининг сўнгги қисми — Ғарбий Ириан мустамлакачилик зулмидан халос бўлди.

Костабаруда бўлиб ўтган маросим БМТ контроли остида Ғарбий Ирианни Индонезияга топшириш тўғрисида 1962 йил 15 августда имзоланган Индонезия—Голландия битимини бажариш йўлидаги энг муҳим қадамлардан биридир.

Шу битимга мувофиқ, Ғарбий Ириан 1962 йил октябрь ойидан бошлаб БМТнинг маъмурий бошқарувига ўтди. Бундан мақсад — голландиялик маъмурларни чиқариб юбориш ва 1963 йил май ойидан бошлаб Индонезия маъмуриятини ўрнатишдир. Индонезия билан Голландия ўртасидаги музокаралар вақтида АҚШ вакилининг «кўмаги», шунингдек Ғарбий Ирианни мустамлакачилар қўлида сақлаб қолишга уринган Голландиянинг қаттиқ позицияси натижасида битимга Ғарбий Ириан халқининг ўз-ўзини бошқарувини 1969 йилдан кечиктирмай жорий қилиш учун плебисцит ўтказиш ҳақидаги модда киритилди.

Бироқ Ғарбий Ириан халқи Ғарбий Ирианни бошқаришнинг Индонезияга топширилишини 1963 йил май ойигача чўзишни, шунингдек плебисцитни зарарли деб ҳисоблаганлигини яқинда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига келган ўз вакиллари орқали баён қилди.

Президент Сукарно ўтган йилнинг охирида бундай деди: «Ҳозирги вақтда биз Ғарбий Ирианни топшириш муддатини 1963 йил 1 майдан яқинроқ вақтга кўчириш учун ҳамда плебисцит ўтказишни нераксиз қилиш учун ҳаракат қилмоқдамиз».

Бутун Индонезия халқи, шу жумладан, Ғарбий Ириан халқининг жуда кенг қатламлари Индонезия ҳукумати бошлиғининг бу баёнотини қизғин қўллаб-қувватладилар. Ғарбий Ириан Индонезия Республикасининг ажралмас қисмидир, деб айтади улар.

Редактор З. И. ЕСЕНБОЕВ

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

4 ЯНВАРДА

Биринчи программа: 8.25 — Концерт (область театрлари артистлари ижросида). 10.30 — Қўшиқлар. 11.20 — Николо Паганини (ўзбек тилида музикали суҳбат). 12.15 — «Ёшлик» радиогазетаси. 12.30 — Қувонч қўшиқлари. 13.30 — Шопен вальслари ва мазуркалари. 15.35 — Ҳам қўшиқ, ҳам симфония. 16.15 — Радио эшитувчилар саволига жавоб (рус тилида). 17.40 — Пионерлар, старгга! (рус тилида). 18.05 — Романслар. 18.30 — Халқ рақслари. 19.20 — Чехословакия композиторлари асарлари. 20.00 — Ажойиб материал (рус тилида). 20.10 — Иоганн Штраус куйлари. 20.45 — Ўрта Осиё иқтисодий райони (ўзбек тилида суҳбат). 22.05 — Шу кунларимиз ҳикоялари (ўзбек тилида). 22.25 — Опералардан парчалар. 23.15 — Қишлоқ хўжалик ходимлари талаби ижро этилади.

Иккинчи программа: 19.00 — Ёшлар поэзияси (рус тилида). 19.30 — Концерт (Филармония халқ чолғу оркестри ижросида). 20.10 — Бирма қуйлари. 20.45 — Қишлоқ хўжалик темасида (рус тилида). 21.00 — Концерт (тожик халқ куйларидан). 21.30 — «Агар севсанг» (Ш. Алядин романидан боблар, татар тилида).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Концерт** (болалар учун). 12.30 — **Бизнинг 6-а синфда** (ҳужжатли фильм). 12.40 — **Овчилар** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 14.00 — **Павел Корчагин** номли бадиий фильм.

Рус тилида: 18.00 — **Сеҳрли токча** (мактаб ўқувчилари учун). 18.35 — **Телевизион янгиликлар.** 18.50 — **Бирма** («Дунё харитаси олдида» циклидан). 19.15 — **Опералардан ария ва кўринишлар.** 19.45 — **Жозеф Мартен** (ҳужжатли фильм). 20.05 — **Телетомошабинлар саволига жавоб.**

Ўзбек тилида. 20.20 — Саида Зуннунова. **Қалб торини чертиб** (янги шеърлар). 20.40 — **Телевизион янгиликлар.** 20.55 — **Ҳамза** номли бадиий фильм. 22.35 — **Сўнгги ахборот** (ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Фрунзе телевидение студиясининг эшиттиришлари: 18.00 — **Мультипликацион фильм** (болалар учун). 18.20 — **Телевизион янгиликлар.** 18.30 — **Бу фойдали.** 18.50 — **Ҳужжатли фильм.** 19.45 — **Муҳаббат, доллар ва янги йил.** 20.15 — **Киноочерк.** 20.45 — **Телевизион янгиликлар.** 20.55 — **Киножурнал** ва **Қизлик йиллари** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/I да кундуз **Оққуш кўли,** кечқурун **Фауст,** 5/I да кундуз **Евгений Онегин,** кечқурун **Трубадур.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/I да кундуз **Гамлет,** кечқурун **Номус,** 5/I га эълон қилинган кундузги спектакль **Ревизор** 7/I га кўчирилади. Сотиб олинган билетлар ярайди.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/I да кундуз **Тошболта ошиқ,** кечқурун **Икки билагузук,** 5/I да кундуз **Икки билагузук,** кечқурун янги спектакль **Кимга тўй, кимга аза.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 10/I гача **«Циркда арча»** ва **Катта янги йил томошалари.** Кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

КИНО

Ўғил қайдадир — «ВАТАН» «МИР», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Кўчалар унутмаган — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 9.40 ва 10-20 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 5 дан), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Алангали йиллар қиссаси — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Поезд Шарққа йўл олди — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Кичик хаёлпарастлар — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 да), «СПУТНИК» (эрталаб 10 ва 11 да).

Конькили бола — «МИР», «ВОСТОК» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да).

1963 йил 14 январь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Биология фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 52-уй, Олимлар уйининг конференц-зали)

Т. Х. Қултебоев

биология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Яшаш шароитига қараб қўйлар онтогенезида форма ўзгартирувчи процесслар» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

Рус тилида чиқадиган қуйидаги

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР ЖУРНАЛЛАРИГА

1963 йил февраль ойидан йил охиригача

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Болгария.
Венгер янгиликлари.
Вьетнам.
ГДР — информация ва суратлар.
Хитой.
Корея.
Польша.
Ҳозирги Мўғулистон.
Социалистик Чехословакия.

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, алоқа бўлимлари ва конторалларида, шунингдек фабрика, завод, қурилиш, колхоз, совхоз, ўқув юртлари ва муассасалардаги жамоатчи обуна тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТДА

квартира телефонларидан

кеча-кундузнинг исталган вақтида

НАСИЯГА ТЕЛЕГРАММАЛАР

БЕРИШИНГИЗ МУМКИН

Бунинг учун, 06-телефон орқали телеграмманинг мазмунини айтиш лозим.

Вақтингизни тежанг, шу қулай хизматдан фойдаланинг!

ТОШКЕНТ ПОЧТАМТИ.

ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

9, 10-синф ҳажмида маълумоти бўлган қизларни

телефонистликка

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 28-уй, 3-қаватда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Корхона ва ташкилотлар диққатига!

Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Тошкентдаги

I- ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

перечисление тартибида

ДЕРАЗА ВА ЭШИК ТУТҚИЧЛАРИ, ДЕРАЗА ЛУКИДОНЛАРИ. УГОЛЬНИКЛАР. 50,60 ВА 100 МИЛЛИМЕТРЛИ ОШИҚ-МОШИҚЛАР, ШУНИНГДЕК ТЕМИР ЧЕРЕПИЦАЛАР

СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Бобожонов кўчаси, 23-уй телефон 4-21-62.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»

«Ташкабель» заводининг социалистик шаҳарчасидаги Морозов кўчаси, 25-уйда

(4-автобуснинг «Соцгород» остановкаси)

МАДАНИЙ ТОВАРЛАР, ХУЖАЛИК ТОВАРЛАРИ ВА УЙ-РУЗҒОР БУЮМЛАРИ СОТАДИГАН

ЯНГИ 49-МАГАЗИН ОЧДИ

Магазиннинг «Ташкабель» шаҳарчаси бозоридаги филиалларида мебеллар, гиламлар, химия товарлари ва бўёқлар, темир-терсак буюмлар

СОТИЛАДИ

Бу товарлар насияга ҳам берилади, муассаса ва ташкилотларга эса перечисление тартибида сотилади.

Калинин район, Охунбобоев номли колхозда турувчи **Тошқин Раҳимовнинг** шу райондаги «Коммунизм» колхозида турувчи Зуҳра Раҳимова (Аҳмедова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Сағбон кўчаси, Янгиш проезд, 61-уйда турувчи **Мамлакат Носированинг** Калинин районидаги «Коммунизм» колхозининг 2-участкасида турувчи Тоҳир Орифжоновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Коммутатор — 26334, 33262, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258. Редакция телефонлари: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.
Р. 06106. Индекс 64543. Нашр. № 3.